

$\frac{4}{78}$

HOTEJL



Navzdory jedovatým úvodníkům v minulých číslech se podařilo deseti Brňanům odjet do Hindúkuše a konečně si zelezt v Asii. (Samozřejmě se na tom podílel i PRIOR).

Řečeno slovy pracovníků ČSTV, rozděluje se horolezecká činnost ve velehorách na zájezdy, výpravy a expedice. Zatímco kategorie zájezdů je každému jasná, rozdíl mezi výpravou a expedicí mnoha lidem uniká. (Angličanům úplně). Protože našinec chce mít jasno, lze nahradit slovo výprava pojmem výlet. Expedice je vážná práce, výlet je radostná hra. Dokonalé osvojení a zažití uvedené formulace je nutné, nechcete-li se nervově zhroutit již nad seznamem

úkolů. Samozřejmě má každá hra svá pravidla a ne každý je ochoten si hrát. Asi nejvhodnějším kritériem pro výběr psychicky odolných jedinců je čtyřladvacetihodinovka v "Člověče, nezlob se!". Zběhlost v řešení vzniklých modelových situací se výborně uplatní na hraničních přechodech a různých úřadech. Fyzickou "fazónu" je třeba budovat nejméně rok dopředu, aby se neutopila ve víru událostí posledních měsíců. Vůbec není pravda, že přípravy spotřebují spoustu času; spotřebují jej všichni, bez ohledu na to, jestli jej máte, či ne. Pro zdařilý výlet je nutná i určitá dávka dobrodružství a prostoru pro improvizaci. Přesné odměření je naprosto nutné, neboť hranice mezi vrcholným zážitkem a dramatem končícím rituální vraždou vedoucího je velice neostrá. Rozhodně je zbytečné úmyslně zapomenout mapu Evropy, aby se posádka v kabině nenudila. Na druhé straně nemá smysl vláčet téměř všechny náhradní díly k autu, protože potřebovat budete jen ty, které jsou zahrnuty ve slovíčku "téměř". Nakonec dojdete k závěru, že důležité je dostat se do hor, vědět, kde jste a vydovádět se tak, abyste nebyli uváděni jako odstrašující příklad. A až se vrátíte, tak zjistíte, že všechno je jak má být a bývá. Aby byla radost ještě větší, je třeba také něco překousnout. A tak je to se zájezdy, expedicí i výletem.

-šp-



První objevitelská horolezecká expedice do doliny Šachaur v roce 1962. Byli to členové polské II. PWH, kteří se vraceli z doliny Urgend-e-Bala. Novštívali všechny doliny západně od doliny Urgend-e-Bala a v ústí doliny Šachaur vylezli na 4 32m vysoký Yusaeng.

V roce 1963 v dolině Šachaur operovala III. PWH vedená Andrzejem Wilczkowakim. Původním plánem výpravy byl prvovýstup na dosud nezlezené 7 200m vysoký Kešnikan / nynější výška 6 755m podle měření G. Grubera z roku 1967/. Poněvadž Poláci přijeli do Hindúkuše pozdě a Kešnikan byl již zlezen ze sousední doliny rakouskou výpravou,

obrátili svoji pozornost na 7 116m vysoký Šachaur. Jejich pokus o výstup do sedla Kogtaz An a dále po východním hřebeni na vrchol byl neúspěšný. Také pokus o výstup přímo z doliny centrálním pilířem byl neúspěšný. B. Kac a J. Wartersiewicz dosáhli na pilíři výšky asi 5 800m odkud se pro velké obtíže vrátili. Obtížnost této části pilíře ohodnotili IV.-V. stupněm obtížnosti.

Tato výprava dosáhla úspěchu prvovýstupem na Kešnikan /druhý výstup na vrchol/ a prvovýstupy na dosud nezlezené vrcholy Languta-i-Barfi /7 016m, nynější výška je 6 827m/ a Kohe Auar /6 148m/.

V roce 1969 působila v dolině Šachaur francouzská výprava horolezců z Lyonu, kterou vedl J. P. Paris. Cílem výpravy bylo uskutečnit prvovýstup centrálním pilířem severní stěny Šachauru. Výprava založila základní tábor na úpatí pilíře ve výšce 4 000m. V průběhu výstupu vybudovali Francouzi na pilíři tři postupové tábory a výstupovou cestu zajistili fixními lany.

Až do roku 1975 byl v dolině Šachaur klid. V tomto roce přijela do doliny Šachaur výprava Akademického alpinistického klubu z Krakova. Výprava si dala za cíl vystoupit novou cestou na Šachaur, cestou prvních pokusů o výstup v roce 1963, tj. vystoupit do sedla Kogtaz An, dále východním hřebenem na vrchol a pokračovat v traverzu na sousední Nadir Šáh. Členové výpravy byli rozděleni na čtyři skupiny. Hlavní skupina ve složení L. Chrobak, J. Laczko, M. Bala a K. Liszka uskutečnila ve dnech 3.-11. srpna výstup na Šachaur a traverz na Nadir Šáh. Současně s postupem prvního družstva zajišťovalo druhé družstvo sestupovou trasu z Nadir Šáhu. Jeden účastník výpravy udržoval radiové spojení s lékařem, který byl v základním táboře.

V roce 1976 působila v dolině Šachaur účastníci hned čtyř výprav.

Jako první přibýly do doliny dvě výpravy Španělů. První desetičlennou výpravu z Madridu vedl Alfonso Arias Panchecho. Účastníci výpravy chtěli opakovat cestu centrálním pilířem. Výstup prováděli stejným způsobem jako jejich předchůdci. Na pilí-

ři vybuřovali tři postupové tábory a převážnou část výstupové cesty zajistili fixními lany. 4. července dosáhli vrcholu tři členové výpravy - L. L. Fernandez, M. L. Fernandez a L. B. Durand.

Druhou výpravou ze Španělska byla výprava horolezců z Navarry, kterou vedl J. Garet. Cílem této výpravy bylo opakovat výstup na Šachaur cestou Poláků, tj. východním hřebenem ze sedla Kogtaz An. Výstup do sedla a hřeben na vrchol zajistili fixními lany a na výstupové trase vybuřovali několik postupových táborů. Při sestupu s vrcholu se zřítily dvojice L. Arbeda a G. Plaza. L. Arbeda 300metrový pád nepřežil. G. Plaza byl za pomoci polských horolezců během několika dnů dopraven do základního tábora.

Třetí výpravou působící v dolině Šachaur byla výprava Akademického alpinistického klubu z Krakova, kterou vedl Adam Krawczyk. Účastníci výpravy chtěli uskutečnit výstup novou cestou na Kešnikan. Výstup se podařil ve dnech 10.-15. 8. třem členům výpravy - Liszkovi, Samolewiczskému a Strzlskému. Sestup provedli cestou prvovýstupců z doliny Šachaur v roce 1963, čímž uskutečnili první travers vrcholu Kešnikan. Účastníci této výpravy měli značný podíl na záchrečných pracích španělských horolezců. V závěru svého pobytu v horách provedli ještě pokus o prvovýstup západní stěnou na Languta-i-Berfi.

V sousední dolině - dolině Kešnikan - působila výprava ze Zakopaného, vedená R. Szafirskim. Část této výpravy ke konci pobytu v horách přešla přes sedlo Khali do doliny Šachaur. Využili zajištění centrálního pilíře Šachauru a ve třech dnech zlezli alpským způsobem Šachaur.

Následujícího roku - 1977 - přijela do doliny Šachaur polská výprava Klubu Wysokogorskiego z Wroclavi. Vedoucím výpravy byl Janusz Kuliš. Výprava si dala za cíl uskutečnit nový výstup na Šachaur, a to levým pilířem SV části stěny. Výstup provedla ve dnech 8.-15. srpna trojice A. Lwow, J. Pietkiewitz a K. Wielicki. O několik dnů později nastoupila do pravého pilíře v SZ části stěny druhá skupina. Tato podpůrná skupina ve složení J. Kuliš, S. Waclaw a J. Wilkoński provedla prvovýstup ve dnech 12.-18. srpna.

Velkou zásluhou obou skupin je nalezení nové sestupové cesty ze sedla mezi Šachurem a Nadir Šáhem.

V roce 1978 působila v dolině Šachaur výprava brněnských horolezců.

Poznámka: Federacion Española de Montañisimo odměňuje nejlepší sportovní výstupy roku medailemi.

Za rok 1976 obdržely zlaté medaile obě výpravy na Šachaur a výprava na Makalu.

Stříbrná medaile za druhý výstup na Z Tirič Mir.

Bronzová medaile - výprava do hor Argentiny.



Ležím na roztráštěných deskách skal v táboře č. 2. Je noc a já vidím jen miliony hvězd odtud tak blízkých. Moje myšlenky, které se konečně uvolnily a osvobodily od problémů lidí o pět tisíc metrů níž, mohou putovat do nekonečnosti a hledat tam nové cíle a ideály.

Druhý den ráno, když se vracím do základního tábora, se cítím jak znovuzrozený, rozradostňují mě nové plány. Chci sám projít stěnou, která mne tak uchvacuje od chvíle, kdy jsem ji poprvé spatřil. Mé oči stále přitahuje ideální linie výstupu na západní kótu Šachauru. Přímá, elegantní a odvážná. Už několik dní jsem přímo posedlý myšlenkou na

její vylezení. Většinu dne hledím do stěny, v noci se mi zdá, jak v ní lezu, budím se a nemohu dospat. Znáám ji zalitou sluncem, v mracích, ve stínu i postříbřenou měsícem. Víím, že už pouhý dotek a pohlazení skály mi vrátí starou jistotu a rovnováhu. Chladný rozum však hovoří o odpovědnosti k expedici, Miladce, lidem doma. Ten krok zpět však neudělám, ani nechci. "Zač bych potom stál" zpívá se v jedné písničce.

Rozhodují se pro rychlý výstup bez bivekových potřeb a jisticích prostředků. Spacák, karimatku a vařič nechám pod stěnou. Lžus taky. Drobek mi pro to půjde a sne se do základního tábora. Kluci jdoucí na Francouzský pilíř mají se mnou stejnou cestu pod stěnu. Když se se mnou loučí, tak je mi smutno. Cítím nevyslovitelnou velikost kamarádství v horách. Chystám si bivek a zaháním myšlenky na lezení. Ohromná hradba skal a ledu mně sebevědomí nepřidá. Dlouho do noci zní údolím mo- je foukací harmonika.

Vstávám už ve dvě hodiny v noci a naposledy vařím; беру si jen péřovku a trochu jídla. Při světle čelovky docházím k trhlinám na začátku stěny. Je pět hodin a začíná den. Kolem mne poletují vločky sněhu, přestože je modrá obloha. Z výbroje mám naostřené Salewy a cepín. Přelézám strmý led na úpatí a dostávám se do terénu z rozbité břídlíce klas. III-IV. Rychle získávám výšku a za dvě hodiny jsem na prvním ledovém poli. Tady to jde pomaleji, ale jdu pravidelným tempem 20 kroků a oddech. Nade mnou je strmý, asi 100metrů vysoký skalní pás, přes který se nepravidelně sypou prachové laviny. Asi následek ranního sněžení. Vybírám si jemné vhloubení, které snad bude členitější. Chci lézt na jistotu a proto čistím skálu od sněhu, zkouším chyty a nejlepší možnosti postupu; čekám, až přeletí lavinky. Je to pomalé, ale bezpečné lezení, přestože jsou zde i pětková místa.

Druhé ledové pole. Mám už trochu žízeň a tempo také povolilo. Vzal jsem si málo vody. Jím tedy sníh posypaný remineralizačním práškem. Předemnou je další skalní pás. Skála je podstatně pevnější a skýtá pěkné lezení. Pode mnou se otevřelo údolí. Vidím stany základního tábora a ledovec a morény jako z letadla. Rozu-

mím ďábelské radosti Hermena Buhla, který po sólo výstupu severovýchodní stěnou Piz Badille napsal: "Není snad nic krásnějšího než si takhle bez lezeckého nářadí, bez přítěže a s lehkými nohama klestat cestu do výšin. Tak jako kdysi Paul Preuss a Hans Dülfer, spoléhající jen na sebe, na ostražitě oči a cit v konečcích prstů na rukách a nohách. Tu umožňuje postup jen přirozený a čistý styl."

Už vidím vrcholek kóty, ale je strašně daleko. Když k němu po dvou hodinách dolezám, je mi trochu úzko. Led nebyl na strmosti a cestu uzavírá převislá ledová převěj. Dívám se dolů a vzpomínám na ženu a všechny své kamarády. Jak nespravedlivá je stěna, která mě pustí až sem a nedovolí vylézt na vrchol... Lezu tak opatrně, jak dosud nikdy. Nacházím konečně malé vhloubení a převaluji se na hřeben. Zůstávám ležet, jen ruce si dám za hlavu. Štěstí má různé podoby. Před sebou vidím jako obrovské krystaly největší kopce Hindúkuše - od Tirič Miru až po Nošak. Vrchol Šachauru je odtud na dosah ruky. Je 18 hodin, měl bych to stihnout ještě dnes. Beru si jen foťák a cepín a celkem svižně jdu po hřebeni nahoru. Rychle se však stmívá a o půl osmé, kdy docházím na vrchol, je už tma. Vychází však úplňkový měsíc a osvětluje mi celý tento fantastický svět. Fouká silný vítr a tak se dlouho nezdržuji a vracím se zpět. U kletru na mě doléhá únava. Nemám co pít a čokoláda mi moc nejde. Oblékám si ještě péřovku a při čelové lampě pokračuji hřebenem k Nadir Šáhu. Sestupovou cestou, kterou jsme si našli, ještě nikdo z nás nešel. Víím jen, že začíná v nějakém sedle. Po několika pokusech nacházím to pravé. Mezitím jsem našel zborcený stan polské expedice, plný bivakových potřeb. Vše je však vlhké, a tak jdu dál. Sestup je místy dost prudký a slézám často jen po hrotech maček někam do černé tmy. Je zde samá trhlinka a několikrát se propadám. Stále se mi zdá, že jsme tady dva a že ukazují, kudy má ten druhý jít.

Konečně jsem v kotýlku pod 3. táborem. Asi hodinu sedím a cucám Bonpari se sněhem. V trojce je jen žďárák a konzervy, nic na pití, a tak jdu zase dál. Slanění přes stometrový práh znám, chystal jsem ho se Sylvou. Pak už jen přes ledovec a jsem ve druhém táboře. Vařím čaj a šumáky, zalehávám a hned spím. Jsou 3 hodiny v noci a nejsem zvyklý takhle dlouho ponocovat.

Ráno vstávám v 7 hodin, snídám a pokračuji v sestupu. Před dvanáctou hodinou jsem v základním táboře. Právě k obědu. Jsou zde kluci a cítím se příjemně unaven. Právě to jsem potřeboval.



"Já na to psaní nésu. Ale jídla bylo, myslím, dost a levně sme ho pořídili."



Nejobtížněji dostupná hora ve Vysokém Hindúkuši spadá na sever do doliny Šachaur 3 000m vysokou severovýchodní stěnou a 2 000m vysokou severozápadní stěnou. Mezi těmito stěnami se pne strmě do výše přímo k vrchole 3 000m vysoký, výrazný centrální pilíř. Něco tak obrovského, s tak ideálními tvary a umístěním na hoře jsem dosud neviděl.

Již dávno před odjezdem, v době vyhledávání možností, mi tento pilíř ušaroval a považoval jsem jej za jeden ze svých cílů v Hindúkuši. Nyní jsem mu stál tváří v tvář a naplnila se doba k uskutečnění jednoho z mých snů.

V průběhu aklimatizace jsem nejvíce času strávil s Tomem.

Spolu jsme překonávali nepříjemnosti aklimatizace - nošení těžkých batohů, bivaky na "Pukavci" - ale i radostné okamžiky na naší první šestitisícovce 6 109m vysokém M 3. Spolu jsme se také domluvili na výstupu na Šachaur centrálním pilířem s případným traverzem na Udren Zom.

Je 15. srpen, den, kdy s Tomem nastupujeme na pilíř. Dopoledne připravujeme materiál, oblečení. Počítáme, že nám výstup na Šachaur, traverz na Udren Zom a návrat bude trvat sedm dní. Podle toho vybíráme potřebné množství potravin. Zvažujeme každou část výstroje a výzbroje, ale stejně se váha kletráků pohybuje kolem 17 kg. Půjdeme ve dvojici, alpským způsobem. Po celou dobu budeme moci spoléhat jen sami na sebe, nebudeme mít nikde vybudovaný žádný tábor, kde bychom našli spací pytle, jídlo a další potřebné věci. Pouze na trase sestupu máme postavený stan a v něm potraviny a věci na vaření.

Nezávisle na nás v druhé dvojici jde Jura a Vilda. Spolu jsme se domluvili, že vyjdeme ve 2 hodiny odpoledne. Část cesty a námi jde také Pedro, který chce prostoupit SZ stěnu novou cestou.

Cesta k prvnímu bivaku vede morénami nahoru, dolů, potom strmým svahem. Minuli jsme místo základního tábora francouzské výpravy z roku 1969. Pak jsme dosáhli ledovce stékajícího z kotle pod SZ stěnou. Ke kotli směřoval Pedro, my jsme překročili ledovec napříč směrem na pilíř. Po překročení ledovce nastal nejnepříjemnější úsek cesty. Museli jsme vystoupit zcela volnou sutí, kdy na zdolání jednoho metru bylo zapotřebí udělat pět i více kroků. Potom výstup vedl strmým žlabem, jehož dno bylo tvořeno hlínou, sutí a boční stěny smlou trávou. Nic zde nebylo pevné. V polovině žlabu se setmělo, takže průstup tímto úsekem se stal ještě obtížnější. Nakonec nám kluci k usnadnění výstupu hodili shora lano. Tak jsme se dostali na místo prvního bivaku na pilíři ve výšce 5 200m.

Noc byla po bohaté večeři velmi příjemná. Ráno jsme se probudili do pěkného počasí. Po vydatné snídani jsme sbalili své němé průvodce a vydali se na další cestu

k vrcholu.

Další výstup vedl po výrazném skalním pilíři. Byl to sice skalní pilíř, ale o skále se nedá mluvit. Pilíř byl zde tvořen sutí, ohromnými volnými balvany, ale přesto se zde našly úseky, vzhledem k délce vlastní úsečky, s pěkným lezením. Směr výstupu byl jasný, počasí bylo překrásné, takové, na jaké jsme si za dosavadní dobu pobytu zvykli. Místy jsme nacházeli stará přesekaná lana, zbytky působení francouzské a španělské expedice. Obtížnost výstupu byla II-III, dvě místa klas. IV, 50^o leď.

V poledne jsme se zastavili v sedélku, kde sluneční žár roztopil sníh, a ukojili jsme žízeň a hlad. Po krátkém odpočinku jsme pokračovali v lezení. Terén byl stále stejný. Monotónně se opakující úseky suti, skály a mezi tím místa s těžkým, ale pěkným lezením. V 17 hodin jsme přišli na místo, kde tekla voda. Byli jsme dost unaveni, a tak jsme s radostí sundali kletry. Unavenější Tom ležel a odpočíval, já jsem se věnoval lámání kamení a upravování plošinky na bivak. Po půl hodině, kdy byla plošinka hotova, přišel Tom, narovnali jsme matračky, spací pytle, nabrali vodu a navařili hromadu jídla a pití. Jak zapadlo slunce, navlékli jsme na sebe všechno oblečení a usnuli jsme.

Ráno bylo podobné předcházejícím. Probuzení do krásného počasí, příprava snídaně a snídání, sbalení věrného přítele, jeho naložení na záda a pokračování ve výstupu. Dnes nastala změna. Konečně nelezeme po zázračným způsobem při sobě držící suti, ale dostáváme se na leď. Po několika stovkách metrů doháníme Juru s Vildou na místě, kde začínají strmější leďové úseky protkané leďovcovými trhlinami, na místě, kde se Jura s Vildou navazují.

Než jsme se s Tomem také navázali, byli zase kus před námi. V dalším úseku je opět vidíme před sebou. Juru, jak se probíjí kolmou leďovou stěnou tvořící zlom leďovce. V doměním, že si usnadníme výstup, odbočujeme s Tomem doleva ve směru, který jsme si v táboře vytýčili. Z počátku jsme postupovali rychle, ale pak jsme narazili na tvrdý, strmý leď. Na řadu přišly leďovcové skoby. Leď je tak tvrdý, že v něm nedrží ani ostře nabroušené hroty. Musím sekat téměř celou délku stupy. Cestou zavrtávám dvě skoby a Toma jistím u poslední skoby. Když doleze Tom, pokračují v lezení. Sekám další délku stupy. Tyto dvě délky nám daly pořádně zabrat.

Dále postupujeme poněkud lehčím terénem. Lezení je velmi zajímavé. Střídají se strmé leďové výšvihy, kratší, téměř kolmé leďové stěny a ostré leďové hřebínky. Musíme hledat cestu a o správnosti směru nás občas přesvědčí přítomnost zamrzlých lan a dřevěných kolků.

Zabrání do lezení si ani nevšimneme, jak letí čas. Blíží se večer a nikde v blízkosti nevidíme dobré místo na bivak, na postavení stěnového stanu. Tom je velmi unaven a nejráději by bivakoval na místě, kde právě jsme. Přemlouvám jej, že kousek odtud v leďovcových zlomech, které vidíme, musí být dobrá plošinka k postavení stanu. Postupujeme kousek dál a opět nic. Další přemlouvání, až nakonec za šera nacházíme místo, které nebudeme muset moc upravovat. Nad námi se tyčí asi padesátimetrová kolmá leďová stěna, pod námi je propast 2 km hluboká. Tom se zajišťuje, připevňuje kletráky a já cepínem urovnávám plošinku. Zavrtávám dvě skoby, na které připevňuji stěnový stan. Konečně potmě zalézáme do stanu, do spacích pytlů a vaříme něco k pití a jídlu. Tentokrát poprvé na pilíři musíme roztápnout leď na přípravu jídla. Trvá to déle, ale nakonec najezení a napití děláme poslední úpravy před spánkem. To vše ve výši 6 400 metrů.

Noc jsme strávili dobře. Ráno zjišťujeme, že připadlo několik centimetrů sněhu. Po jídle opět sbalíme své přátele a zase pokračujeme ve výstupu. Dobře naladěni věříme, že dnes budeme na vrcholu své první sedmitisícovky.

Cesta pokračuje celý den ledem a sněhem. Kličkyujeme mezi strmými ledovými stěnami, které se nad námi tyčí jako přídě oceánských parníků. Chvillemi se boříme do čerstvého hlubokého sněhu. Jsme unavenější a unavenější. Vrchol jako by se stále nepřibližoval. Dolézáme na smíšený terén, který náš postup ještě více zpomaluje. Už je nám jasné, že dnes na vrcholu nebudeme. Hledáme místo na bivak. Všude kolem jsou jen malé, svažující se plošinky. Blíží se večer a nám nezbyvá než si některou z nich vybrat. Dnes připravujeme bivak na nejmenší plošince za celý výstup. Jame asi 200m pod vrcholem. Poslední noc strávíme ve výšce 6 900m.

Ráno vaříme jídlo. Na žďárák svítí slunce. Počasí nám přeje. Po sbalení kletrů vyrážíme k dalšímu výstupu. Nejdeme přímo na vrchol. Nejprve traverzujeme na spojovací hřeben k Nadir Šáhu, kterým budeme sestupovat. Jdu první a prošlapuji stopu sněhem pokrytým občas se propadající krustou. Postup je velmi namáhavý. Několik kroků se nebořím, potom zase několik kroků se propadám nad kolena do sněhu. Na hřeben přicházím s velkým náskokem. Upravuji místo na vaření a roztápím led na přípravu pití. Když jsem s přípravou hotov, přichází Tom. Potom přichází Jura a nakonec také Vilda, kteří bivakovali někde nad námi. Dovídáme se od nich, že včera večer za mlhy byli na vrcholu.

Kolem 11.hod. se rozcházíme. My postupujeme směrem k vrcholu, Vilda s Jurou sestupují do základního tábora. Nás čeká nejprve strmá, sněhem pokrytá ledová stěna, potom asi kilometr po mírně stoupajícím plató a nakonec krátký výstup na vrcholovou kopuli. Cestou přibývá oblačnost. Ve 12 hodin, kdy jsem na vrcholu, není nic vidět. Přestože s vrcholu není žádný rozhled, jsem neobyčejně šťasten, že jsem na sedmitisícovce. Můj dávný sen se splnil.

Na vrcholu nacházím smyčku, na které jsou navlečeny španělská a afghánská vlajka, pozůstatek po španělské expedici. Nalézám také polskou vlajčku a zápis Poláků o výstupu levým pilířem v loňském roce.

Ze půl hodiny přichází Tom. Jdu mu naproti, blahopřejeme si k výstupu. Dávám mu jednu z vlajček a ostatní snáším do tábora. Na vrcholku nechávám kreslenou mapku Hindúkuše.

Po hodině strávené na vrcholu sestupujeme dolů k batohům. Dáváme si je na záda a po hřebenu sestupujeme k Nadir Šáhu. Tomovi se jde velmi špatně, jako by všechnu energii vynaložil na výstup. Cestou ještě jednou bivakujeme a druhý den večer přicházíme do stanu 2. aklimatizačního tábora.

Po dobré noci se následující den vracíme do našeho dočasného domova zde v dalekých horách Hindúkuše, do základního tábora, kde nás vřele vítají kamarádi.



17.8.: Prohýbám se pod tíhou ruksaku a v duchu medituji o všem možném. Času na to mám spoustu, protože naše dnešní odpolední cesta vede jen k ledovci pod severozápadní stěnu Šachauru, odkud bychom zítra měli ve trojici Honza, Sylva a já brzy ráno nastoupit do stěny.

"Určitě máme něco zbytečného" hlesnu, když po třech hodinách shazujeme náklady na plošince na moréně nad bývalým francouzským táborem z r. 1969.

Odkládáme další přebytečné konzervy a cpeme se jídlem, které je těžké do stěny, ale je nám líto nechat ho tu ležet bez užitku. Obloha se pěkně zatáhla, ale jako odborní meteorologové nepřipouštíme možnost, že právě teď, když se chystáme na Šachaur, by se mělo kazit počasí. Ukládáme se ke spánku, jako "dáma" si mohu vybrat místo uprostřed, vytápěné ze stran Drobkem a Sylvou. Je ale neobyčejně teplo, s počasím se asi skutečně něco děje.

18.8.: A je to tady. Od jedné v noci vydatně leje. Za chvíli nás opouští humor normální a nastupuje humor šibeniční. Spacáky, bundy, péřovky, vše je promočeno. K ránu je jasné, že se jasní, déšť přestává a svítí slunce. Dopoledne věnujeme sušení spodního i vrchního prádla.

Před polednem se posunujeme přes ledovec pod vlastní stěnu. Spodní část je ještě mírná, postupujeme každý zvlášť. Pak překonáváme dlouhou příčnou trhlinu, nad kterou se mění charakter stěny. Slunce pálí a po tvrdém ledu zurčí voda odtávající z horní vrstvy. Kolem nás sviští "cirkulárky", rotující kameny, uvolněné ze skalních úseků nad námi. Kluci postupují šikmo doleva, já to беру kolmo vzhůru, abych to měla dřív za sebou. Jako naschvál mě neдрží dobře mačky a sklon stěny se zvětšuje. Připadám si jak vosy na bonboně a hrozně závidím klukům, že se už navázali. Pomalou se přesunují směrem nad ně a čekám na spásný konec lana.

Kameny se nám, kupodivu, tohle odpoledne vyhýbají. Až za tmy po 22 délkách dosahujeme úpatí střední skalní části. Drobek se Sylvou se snaží vysekat plošinku na bivak, já mám za úkol vařit. Sekám kusy ledu na čaj a snažím se vykopat díru k hučící vodě někde blízko pode mnou. Po hodině marného namáhání se kluci vzdávají a uhníždíme se na dvou 30cm širokých policích. Sylva a já na spodní, Drobek trůní nad námi. Pečlivě připevňujeme všechny věci na okolní zatlučené skoby včetně přileb a pak uvázání na laněch lezeme do spacáků, abychom strávili vsedě náš první bivak ve stěně. V noci je slyšet dvakrát Sylvu, který nás upozorňuje na padající laviny kolem a nabádá nás, abychom si drželi čepice.

19.8.: Brzy ráno se Drobek hlásí hrdinně k hotovení snídaně. "Pozor, vlevo seraková lavina!" oznamuje nám dění kolem. Spadl na nás, podobně jako v noci, jenom

sněhový poprašek. V polospánku v duchu nadávám, že mě pořád někdo vytrhuje z dřímání. "Kameny!" řve Drobek, a už je to tady - rachot kamení padajícího všude kolem a bohužel taky na nás. Čas se snad zastavil, mám jen jediné přání: ať to rychle skončí.

Pak je klid. Každý z nás to někam dostal. Sylva za krk, Drobek do ramene, já do břicha. Z roztrženého spacáku lítá peří jako v kurníku. Chvilí trvá, než se z těch ran vzpamatujeme. Zdá se, že můžeme dál. Nedovedu si stejně dobře představit, jak bychom odtud sestupovali. Moc do smíchu nám není. Oddychneme si teprve, až jsme v relativně bezpečnější části stěny. K večeru budujeme bivač na skalní plošině, stavíme žďárák a nemusíme být ani uvázaní. Okolní padající kameny, i když vzdálené, nám ještě pěkně brnkají na nervy. Sylva vyrábí spoustu tekutin, hlad moc nemáme. Já trávím večer příkládáním ledových obkladů na pohmožděniny.

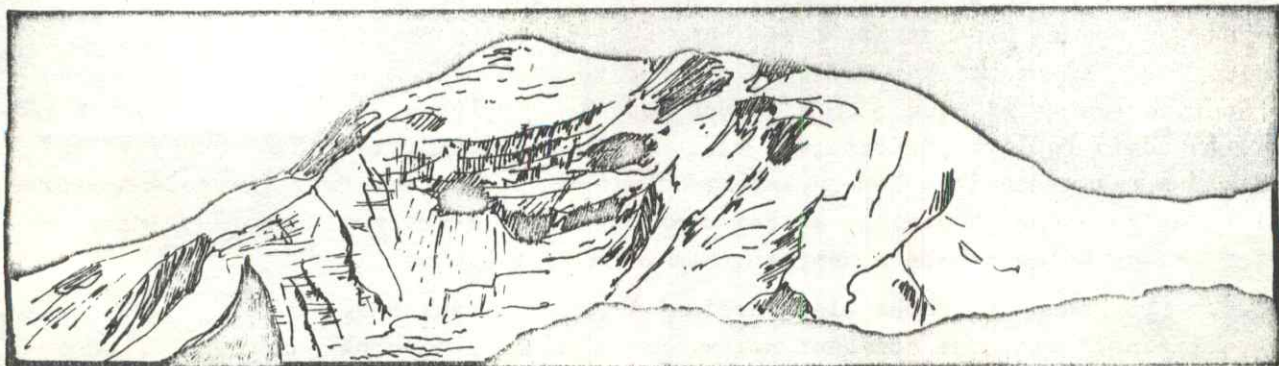
20.8.: Dnešní postup probíhá dobře. Jsme už v horní třetině stěny, terén je zpočátku kombinovaný, pak čistě ledový. Překonáváme kolmé serakové výšvihy, vedení se teď ujímá Sylva. Počasí není nejhorší, je velká oblačnost a špatná viditelnost. Nad námi pořád krouží havran. Připomíná mi to, chtě nechtě, supa, čekajícího na svou kořist. A to tedy zase ne!

21.8.: Ráno přelézáme poslední prudší výšvihy a pak se dostáváme do položenějších vrcholových partií. Jdeme už nenavázaní. Místy se boříme vysoko nad kolena, místy se opatrně posunujeme po hladkém ledu. Jedno uklouznutí by stačilo...

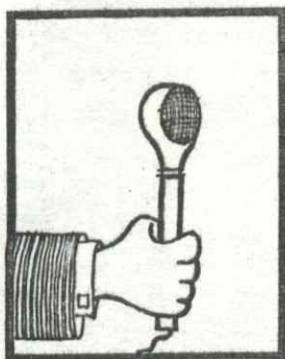
Před polednem se dostáváme k velkému černému balvanu. Zdá se, že vrchol je blízko. Odkládáme rukavice, vaříme šumák a každý do sebe cpe nějaké kalorie. Čokoládu, besip, sušenky. Pak nalehko stoupáme k vrcholu. Jde se mi dobře a začínám věřit, že se všechno podaří. Vpravuji se do slavnostní nálady (jenom tajně, uvnitř, abych nebyla klukům pro smích) a vzpomínám na blízké a známé doma. Ale ouha! Žádný vrchol to není. Sněhový hřeben pokračuje a teprve v dálce se zvedá nejvyšší hromada kamení. Chvilí mě to trochu deprimuje, slavnostní nálada je ta tam. Zlobím se na protivnou horu, proč nemá vrchol zrovna tam, kde se mi to líbí.

Počasí se navíc zhoršilo, je mlha a vidět je jen na pár kroků. Naštěstí se chvílemi roztrhne. Fouká silný nárazový vítr a je dost zima. Plahočíme se dál. Konečně to už nikam dál do kopce nevede, jsme na samé špičce Šachauru. Vytahujeme brněnskou vlajku (1,5 x 1 m), nemohu ji ve větru udržet a stojím v hlubokém předklonu. Jakoby si hora chtěla vynutit patričnou úctu. Sylvovi při focení omrzají ruce. Jeden snímek, pak hrabeme vrcholové kamínky na památku a jdeme dolů

Radost a uspokojení se dostavilo později.



ROZHOVOR HOTEJLU



K pravidelnému rozhovoru jsme si tentokrát vybrali jednu z účastnic brněnské expedice "Hindúkuš '78". Pouze nedostatek taktu způsobil, že byla jmenována vždy až na konci nebo vůbec ne. Abychom tuto nehoráznost alespoň trochu napravili, požádali jsme přísného vrátného jednoho velkého brněnského podniky o návštěvu. Bylo nám vyhověno. A tak jsme se vydali s magnetofonem do tmavé místnosti, kde momentálně nepracuje (na rozdíl od zbývajících účastníků výpravy).

H: No nazdar, Ty vypadáš! Promiň, že jdu jako obvykle pozdě, ale dostat se k Tobě, je horší než Tebe dostat ven.

Bylo by slušné Tě představit, ale máme pokročilou emancipaci, tak to udělej sama.

Ona: No, zdvořilý zrovna nejsi, ale co od Tebe a Tvých kumpánů mohu čekat! Jsem AVIA 30 - L, tedy prodloužený velník, určený ke krátkým jízdám po městě. To, co jste se mnou prováděli, byl snad zlý sen.

H: Záleží jak pro koho. Nám jsi se zdála velmi ochotná a poslušná. Dlouhou dobu nikoho nenapadlo, že by se Ti cestování po Asii mohlo nelíbit.

A: Inu, jak mě udělali, taková jsem. Ale chuť se na Vás vykašlat byla, zejména zpočátku, obrovská. Copak je slušné, abyste mým zrcátkem pohlavkovali nevinné lidi ve Slavkově? Proklínala jsem odvěhu mých majitelů (ZETOR, n.p. - poznámka redakce) až do Jugoslávie.

H: Proč právě tam?

A: Když jsem viděla jak Vás celníci berou na hůl s průjezdem, tak jsem jaksi zjehla a řekla si, že i bez mého přičinění budete mít co dělat, abyste se dostali kamsi do Afikova. Pak jste mně zalichotili svou péčí na tureckých hranicích, když jste hledali, kde ztrácím vodu.

H: Jsem rád, že jsi na nás našla něco dobrého tak brzy. Na druhé straně musíš uznat, že o pití jsme se Ti starali velmi dobře. A chutnalo Ti!

A: Víš, když máš na hřbetě zhruba o půl tuny víc než je dobré, tak bereš všechno. Nakonec jsem byla ráda, že mně Váš doktor nesypal do vody hypermangan. Zdál se mi úplně posedlý. Stejně nejvíc se mně líbilo, že jsem mohla jet až do Íránu na naši naftu. To s tou 700litrovou nádrží byl krásný fór. U pumpy jsem se bavila jako nikdy.

H: Jestli jsi se bavila jen při tankování, tak jsi moc radosti neužila. Během ces-

ty zábava nebyla?

- A: Ale byla, a jaká! Tajně jsem si už doma nachystala malý vtípek - zpátečku. Kdo nebyl hodný a moc se bavil na můj účet, tak ten se divil, kde ji vůbec mám. V Tabrízu jsem dokonce přistihla jednoho z posádky Cídlboys, jak se vyklání z okna, jestli zpátečka neleží na zemi. Pak to zastíral tvrzením o kontrole mé vzdálenosti od malovaných hrníčků pouličního obchodníka. Ale jinak jsem byla s uvedenou posádkou spokojená - v zásadě jsem si jezdila podle svého rozumu a nikam mě nenutili. Občas jsem slyšela, že ne všichni jsou nadšeni stokilometrovými zajiždkami v poušti, ale to se dělo všem tak stejně. S výjimkou nejvyššího šéfa, který jel půl noci do SSSR, jsme se drželi zhruba v ose trasy.
- H: A co kolegové a kolegyně na silnici? Respektovali Tě?
- A: Velice. Nevím, jestli to byla asiatská slušnost, vyjevenost z mého exotického vzhledu nebo úžas nad tou sebrankou na korbě, ale přesto, že nevynikám silným klaksonem, všichni mi uhýbali a nechali mě tři řidiče dělat, co umí. Objektivně musím přiznat, že v Turecku už uměli celkem dost. Až moc rychle jim narůstal hřebínek a leccos z jejich konání by doma neprošlo. Aby nebyli tak bujní, překousla jsem dvakrát po sobě řemen k alternátoru. Učenliví byli jak šimpanzi. Když jsem zjistila, že podruhé jim to už jde docela slušně, nechala jsem hloupostí a bez odmluv jsem dojela až do Kábulu. Hnali mě jak zdutou kozu, moc jsem toho neneodpočívala. Naštěstí získat řadu povolení do těch jejich kopců chvíli trvá, takže jsem si odpočala v prostorách naší ambasády. Utrpěla jsem tam první porážku, když takový ten plešatý brejlatý, co mě měl na starost /byl Ti hrozně podobný!/, nějakým omylem přišel na můj zpátečkový fór a závlačkou jej odstranil. Pak mě umyli a dali do pucu. No a po třech dnech jsme se řítili dál.
- H: Počkej, řítili? To se ještě dá?
- A: Ale jó, takových 400 km je to krásná balada. Dokola hory, nová asfaltka. Sice mě vyhnali až do téměř 4 000m přes sedlo Salang, ale na jedničku jsem byla ochotná. Zato dolů tvrdil Maugli, že to je Targa Florio. Abych zkrotila závodnické sklony fousatého šéfa, rozhodla jsem se přestat brzdit. Já bych to později i ráda odvolala, ale převařená brzdová kapalina nějak přes ty bublinky nefungovala. Jednu chvíli jsem si to už vyčítala. Vjížděli jsme do kasáren na nocleh a ten plešatej brejlatej ne a ne mě zastavit před mířícím a odhodlaným vojákem. Myslím, že mu moc dobře nebylo.
- H: A co v písečku? Hrabali jsme, hrabali?
- A: Ani ne. Cesty jsou sice mizerné, ale neboří se to. Jenom v jedné díře jsem uvízla. Ale za to mohl ten jejich vedoucí dopravy. V Kábulu mně nechtěl odmontovat zadní nárazník, že jako nebudu vzadu svítit a bezpečnost provozu a tak. Jako by to někoho zajímalo. No a na strmém brodu jsem zůstala viset. Semotný šéf Sylva mě chtěl protáhnout, ale měl to marné. Ublížili mně, očesali mi koncová světla a nakonec ten nárazník stejně oddělali. Byla jsem proti takovému jednání bezmocná, ale ten volně ložený nárazník na korbě se jim pomstil za mě.
- H: Poslechni, Ty to líčíš jako nevinnou zábavu. To jsi někdy neměla strach?
- A: Myslíš jako o sebe nebo o ty dobrodruhy nahoře?
- H: Tak, vůbec.

- A: Podívej se; dala jsem se do boje - tak jsem bojovala. To víš, že jsem měla obavy, jestli mě nakonec neshodí do vody z těch úzkých cestiček mezi Kundúzem a Fajzábádem. Ale věděla jsem, že mě potřebují, a že /trochu se stydím!/ mě mají rádi. Takže jsem byla oproti nim ve výhodě. Oni totiž nemohli tušit mé myšlenkové pochody a moje odhodlání vydržet. A o ně jsem se nebála, na to si stačili sami, zbabělci. Jen se objevil most, už potřebovali fotografovat, projít se, ulevit si - prostě najednou tam vždycky zůstal jen řidič.
- H: Takže jsi to zvládla s profesionální dokonalostí?
- A: To víš, že jo. Jenom při tom prvním brodu dostal můj diferenciál několikrát do zubů a trnula jsem, co bude dál. Občas jsem jím zaklepala, aby jako ti nadšenci věděli, že mohou narazit, ale držel se výborně. Klepání splnilo účel - podařilo se mi několikrát je přimět k poklusu vedle mě a poslouchat. Shodli se jen v tom, že je to zezadu. No a příjezd do Fajzábádu připomínal rachotící kulomet. Cítila jsem, že je zle.
- H: A bylo?
- A: Bylo. A moc! Zkušený afghánský opravář hrábl rukou do diferáku - a to jsi měl vidět ty obličejy, když vytáhl dvě hrsti zubů. Dodatečně všem došlo, co může udělat takové vysypané soukolí na strmých sjezdech, když jsem brzdila jen motorem a brzdy prakticky neměla. Já, ti byli vyjevení! Pochopitelně měli všechno možné, jenom ne kolečka. Vybrakovali mně všechno zbývající a hledali ve šrotu něco podobného. Marně. Nakonec odjeli do hor beze mne a bláhově se domnívali, že než se vrátí, kolečka někdo sežene. Naivky!
- H: Takže jsi tam zůstala sama?
- A: No ba! Hlídale mě vojáci s kulometem a jinak nic. Teprve až se ti blázni vrátili, tak odjeli šéfové do Kábulu něco sehnat. Nevím, jak to vyvedli, ale za deset dní se vrátil Sylva se soukolím. No a pak už to bylo fajn. Kluci měli radost, že vylezli, já, že jedu domů, prostě triumfální jízda sehraného kolektivu. Trochu jsem je potrápila ucpaným palivovým vedením, aby si jako nemysleli, že je to jen tak dýchat písek a prach, ale jinak už jsem jim všechno odpustila. Dokonce mohu říct, že průjezd Teheránem ve špičce byl i pro mě zážitkem. Z řidičů už byli úplní Asiati a drzostí místy předčili i místní. Je to ovšem i moje zásluha, že jsme za celou cestu neutržili ani jeden škrábanec. Jen to zkrátka mně pořád ohýbali. Ale kvůli tomu je asi na pantu.
- H: Dá se tedy říci, že na zpáteční cestě jsi a nimi neměla potíže?
- A: Ani v nejmenším. Ale byla jsem ráda, že to skončilo, protože už byli všichni moc dobří. To víš, jakmile se přestali bát, začali divočit. Na závěr se mnou skočil kdosi Taxis a to už jsem přemýšlela, jestli nemám ještě něco vyvést. Nakonec jsem začala smrdět naftou a to je přivedlo na jiné myšlenky.
- H: Jela bys znovu na takovou výpravu?
- A: Klidně, ale že by se na mně museli učit další, to ani nevíám. Nicméně jsem ráda, že jsem obstála i s takovými blázný, kteří buď nejezdí vůbec nebo sice jezdí, ale první nákladač, za kterým seděli, jsem byla až já. A nechala bych si předčkat klakson, abych neměla mindráky.
- H: Dovol, abych vyjádřil obdiv nad Tvým chováním na expedici a jménem řidičů i ostatních účastníků Ti poděkoval.



... vzhledem k výstupům, ale ono je při takové výpravě
... kolečků i cestou. Hlavně nejvíc zapůsobí ty neče-
... příhody. A u nás to byl diferenciál.

... Fajzábádem, "výstavním hliněným střediskem" ve vstup-
... do Váchánu, to začalo v autě rachotit. I když mu-
... se se týče auta, odborníci na slovo vzatí, doha-
... o příčině dunivých ran poměrně dlouho a jejich
... lišily. Já tomu nerozumím vůbec, ale přes-
... do diskuse pletla taky. Sdílela jsem ty názory,
... převládaly.

No, byl to nakonec diferenciál. Za pomoci fajzábádkých
odborníků se z míst, kde obzvláště bývá, vysypala hromádka zubů. Náhradní ozubená
kolečka pochopitelně nebyla, protože všichni protřelí řidiči-avětáci tvrdili, že
to potřebovat nebudeme.

Komplikovaná situace se vyřešila tím, že jsme do hor odjeli pronajatým autem míst-
ního "hoteliéra" (hotel = výstavnější hliněná budova) s jeho slibem, že nám auto
spraví, než se vrátíme...

A tak jsme se po několika, spíše úspěchy, vraceli do Fajzábádu. Už z dálky jsme
ostřili zrak, zda mezi koly Avie je díra nebo diferenciál. Počáteční nadšené vý-
křiky těch, co mají brýle a lépe vidí, brzy zmlkly. Avie stále chuděrka tak, jak
jame ji před měsícem opustili. Kolečka totiž v celém Afghánistánu nejsou.

Situace se řešila následovně. Jilva, Jura a Mirek odjeli místní dopravou do Kábulu,
že to nějak zařídí. A na nám čekalo na místě.

Představa recepcí u známých v Kábulu se rozplynula. Zásoby jídla jsme měli v Ká-
bulu, ze základního tábora nám byly pouze těstoviny, sušené mléko, cukr, čaj,
sádlo a špek. A 4 - slavy čtyři - půlkilové masové konzervy. Peněz nebylo, zbytek
jame dali třem našim posílům do Kábulu.

Netušili jsme, jak dlouho tedy budeme tvrdnout. K tomu je nutno vypočítat okolní
přírodu, místní obyvatelstvo a poměry. Všude hlína, trus různého původu a navíc
stanné právo, zákaz vycházení od 8 hodin večer do čtyř hodin ráno. Ono taky neby-
lo ani kam vycházet; okolní krajina daleko, holá, kulatá a nezájímavá, vhodné pou-
ze pro rogalisty, jak tvrdil kábulak. Rogalo jsme neměli. Jediná osvěžující věc ve
čtyřicetistupňovém vedru byla kábulská řeka Kokča, tudy protékající. Pro místní oby-
vatel jsme byli ani jak kdybychom přijede do městečka cirkus nebo ochotnické
divadlo, hrající a předvádějící představení zdarma na dřevěném pódiu pojízdné marin-
gotky (viz korba naší Avie, kde jsme vařili, seděli, jedli a prováděli další po-
dobné úkony).

I rozebrali jsme situaci a usoudili, že musíme šetřit s jídlem. "Budeme jíst dvakrát denně, to nám stačí, když nevydáváme kalorie", prohlásil Karel. "Kdo ví, jak dlouho tu budeme". (Největším jedlíkům poklesly čelisti.)

Ujala jsem se vaření. Byla to nakonec jedna z mála zábav v tomto nehostinném kraji. Protože nám došel plyn v bombě u vařiče, vařili jsme v 10 l hrncích na malém benziňáčku. Jedno jídlo zabralo tak zhruba 2-3 hodiny a minimálně tři nádržky benzinu. Jídelníček byl pestrý. Dopoledne sladká kaše (omaštěná), večer kolínka se špekem. Druhý den ráno nudle s cukrem (omaštěné), večer hustá nudlová polévka s přidávanými hvězdičkami. Kluci to chválili, ale tajně si do svých deníčků postesklí. (Př.: "Fuj, zase kaše.") Každý pátý den byla jedna masová konzerva k výročí pobytu ve Fajzábádu.

Chodili jsme se namáčet do řeky, ale i přes vauzerované představy Středozevního moře jsme ve vodě kvůli křečím vydrželi velmi krátce. Večery jsme trávili rozjímáním o jídle, diferenciálu, ženských (kluci) a hrou v karty (všichni). Drobek s Vildou začali intenzivně vzpomínat na své ženušky a slibovat hory, doły, jen co se vrátí domů. Škoda, že jsem neměla magnetofon.

Když jsme měli chuť na něco sladkého, jedli jsme cukr nebo pražili těstovinová písmenka na oleji s cukrem. Cukr chutnal výborně. Tajné výpravy na melounová pole končily úlovkem méně zralých plodů, ale v úpravě jako okurkový salát chutnaly skvěle.

Je zajímavé, že s odstupem času si uvědomuji, že bychom si na místní poměry asi zvykli. Vodu z řeky jsme pili s chutí, tři dny jsme dokonce nevědomky popíjeli vodu z místní džuje. Byla trochu kalnější. (Dávky hypermanganu jsme dodržovali.) Kluci začínali hodnotit půvaby místních děvčátek, dosud nezahalených. Začali jsme lelkovat podobně jako domorodci a dokonce je překonávali v nicnedělání.

Desátý den přijel Sylva s náhradními kolečky. Naštěstí. Kdo ví, co by z nás časem bylo.

SMĚŠNÁ HRA

s. tallá



V posledních letech si nelze nevšimnout v hodnocení klasifikace prvovýstupů dvou vpravdě zajímavých fenoménů: nadhodnocení a podhodnocení obtížnosti. Namítnete, že je to normální, protože klasifikace obtížnosti je subjektivní záležitostí, že rozdíly jsou a budou v hodnocení jedné cesty různými horolezci. Ale o to tady nejde. U mnoha prvovýstupů dochází k záměrné regulaci klasifikace.

Pravidla této zajímavé hry jsou jednoduchá. Ve Vysokých Tatrách a v horstvech, kde je předpoklad, že cesta bude mnohokrát opakována, se klasifikace o jeden až dva stupně snižuje. Ne proto, aby její hodnota přežila bujný rozvoj

výkonnosti, ale aby ostatní viděli, jaký jsem borec. Opakováním se systém zaběhne a prvolezec je zařazen do galerie velkých postav.

Tentýž horolezec "opepří" svou cestu v oblastech těžko přístupných nebo ve stěnách, které jsou v cizích velehorách bez významu a které nikdo nebude opakovat, protože navršené obtíže v popisu odradí i nejotrlejší "Nordwandgesichter". V těchto případech se v klasifikaci skalních obtíží obvykle přehání na nižší úrovni, zato sklon ledových polí rozjitřuje fantazii. Škoda, že pravý úhel má jen 90° a že led většinou odmítá tvořit převislé stěny. Nicméně sklony 80° a 85° již nejsou vzácností na celých délkách a dokonce tam, kde bychom to vůbec nečekali. S trochou fotografického umění lze dokumentovat skutečně vážné problémy. Slovy jednoho známého horolezce: "Není důležité, co se vyleze, nýbrž jak se to nafotí."

Celá situace zdaleka není tak humorná. Dneska se stane běžným jevem vědomé přeručování klasifikace a zítra to budou vrcholy, kterých družstva nedosáhla. Pokud se negativní jev stane masovějším, bude nutné se nad naším počínáním hluboce zamyslet.

Poznámka: Raději už teď, protože mám dojem, že jsme tak na nejlepší cestě udělat si ostudu. Nejen doma, ale i ve světě!

BLÁZNI? TO SNAD NE!

j. růžička



Tak a máme to! Nejenže Mirek Šmíd vylezl sólo Dehydrated Wall El Capitanu v Yosemite, ale ještě k tomu jsme se dočkali prvního expedičního sólo výstupu Petra Bednaříka na Šachaur /7 116m/ v Hindúkuši. Naše tělovýchova tak vlastní malého Bonattiho a malého Messnera. Oba dva výstupy mají ve světovém horolezectví své místo. Ale co my s tím? UIAA sice sólovýstupy vysoce hodnotí, leč u nás jsou úředně zakázány. Ponechme stranou důvody zákazu. Jsou každému jasné. Všem je ale stejně jasné, že sólolezci na písku i v Tatrách nejsou zase tak ojedinělým jevem, aby se nad tím dalo mávnout rukou. Nebo mám věřit, že je možné zapomenout jméno spolulezce a do zprávy napsat "s druhem"?

Horolezectví se mění a vyvíjí stejně jako doba, ve které žijeme. Hledá nové formy a renovuje staré. Je zařazeno mezi sporty, i když skutečnost, že mluvíme o horolezectví a sportovním horolezectví ukazuje, že jsme z toho pořád trochu rozpačití. Ale budiž. Sportu je vlastní soutěživost a neustálé posouvání "hranice snů". Vypsali jsme výkonnostní stupně a Výstupy roku. Před dvaceti lety stačilo přelézt Lapiňáka, Orlováka, Hokejku a Cagašika a místo ve státním družstvu bylo zajištěno. Dnes k tomu nestačí sebeobtěžnější výstupy v Tatrách. I to je fakt. Když jsme se vzpomatovali z prvních ryze sportovních prvovýstupů, uklidnili jsme se sterou větou "každá generace si nachází vlastní problémy". A je to pravda. Dnešní špička

také hledá. Ale i v zahraničních velehorách je nutné hledat místo pro prvovýstup se svíčkou v pravé poledne. Tak co dál? Chodit po vyšlapaných cestíčkách a opakovat? To ambiciózním lezcům nemůže vyhovovat. Konec konců neotřelost zážitků je nutným kořením nejen horolezectví. A hříšné slovo sólolezení se dere na světlo. Nabízí se zde zcela nové pocity i ne cestě stokrát přelesená. Nejsilnější je strach, odhodlávání a potom radost z jeho překonání. Třeba je strach tím hlavním důvodem k lezení (trochu kacířská myšlenka, pravda, ale leccos vysvětluje). Čím větší obratnost a dovednost v lezení, tím menší strach. Lezou se stále těžší cesty. Spirála výkonu a jistoty. Existuje však hranice - břízolitová zeď. Opakováním známého ubývá strachu a ztrácí se motivace. Vznik volného lezení je bezesporu důsledkem nedostatku strachu a potřebou většího odhodlávání. Je to přestupní stanice k sólu (alespoň se spolulezec tak nebojí). Takže každý se jednou ocitne na rozcestí, kde má tři možnosti:

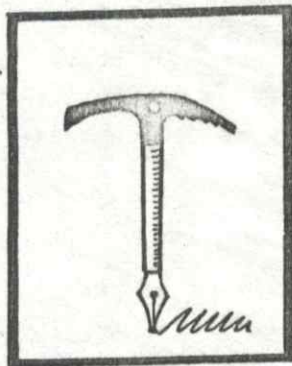
1. nechat lezení, protože k tomu není důvod
2. dál hledat strach a dojít k sólolezení
3. stát se usedlým (rodinným) horolezcem bez potřeby strachu. Motivací je pak neschopnost obejít se bez skal a hor. Prostě návyk. Nebo zvyk.

První alternativa je dost častá.

Druhá zatím méně.

Ta třetí je nejlepší a nejběžnější. Jenomže k usedlosti je zapotřebí dost vysokého věku (tak kolem třicítky), aby vznikl návyk dostatečně silný. Ale vrcholu výkonnosti, tedy uvedeného rozcestí, se dnes dosahuje už kolem dvacetipěti roků a to je k poklidnému životu horolezeckého labužníka málo. Málo pro návyk, ale až moc k seberealizaci na ošlapaných cestách. Proto se sólisté rekrutují z řad špičkových horolezců na vrcholu své výkonnosti. Už tím se snižuje riziko selhání lidského činitele. Kromě toho si při sólovýstupu člověk zdaleka tak netroufá jako při symbolickém jištění na celou délku lana bez skoby. Naproti tomu důsledky takového selhání jsou nesrovnatelně horší než při lezení ve dvojce. Nemusí to být pád až do suti (i při sólolezení existuje jištění). Stačí zranění, nepohyblivost a průšvih je doma. Dobře mu tak, hazardérovi! Ale totéž riziko podstupuje družstvo zdolávající alpským stylem sedmi- či osmitisícovku. Proč je tedy sólolezení zakázáno a alpský způsob vysoce hodnocen? Proč neocenit sólo vykonaný prvovýstup na sedmitisícovku? Když už hodnotíme a sestavujeme jakýsi žebříček (ošidný), tak důsledně! Proč zavírat oči před skutečností? (I když Stadion jako oficiální týdeník ČSTV je nezavírá!) Argumenty, že se dá špatný příklad mládeži, těžko obstojí - stejně se o tom ví. A zakázané ovoce nejvíce chutná. Horolezci nejsou seladoni ani primadony s nateženou dlaní. Ale mají a musí mít rozum. Je to nutný předpoklad k bezpečnému se sápní k výšinám. Ve sportu se nedají stavět umělé hranice výkonům. Maratóncům také startér neříká "chlapci, pomalu, můžete se uhnat k smrti". Léta jsme doháněli světové horolezectví. Dohnali jsme je se vším všudy. Včetně sólolezení.

Jednou z krásných věcí na horolezectví je přímost. Jak v cestách, tak v jednání. Je nutné je křivit vymyšlením spolulezců a strašením z hříchu? Přátelství na laně je jedno z nejcennějších a nejkrásnějších. To platilo a bude platit. Stejně jako se lezlo sólo, leze a poleze. Stále výš.



Jak pozorný čtenář vyrozuměl, děly se na I. jihomoravské výpravě do Hindúkuše věci banální i nevídané.

Pro upřesnění představ těm, kteří na takovém výletě nebyli a pro konfrontaci zážitků protřelých expedičníků uvádíme ještě chronologický záznam radostí a průšvihů. Jménem všech účastníků prohlašuji, že je to pravda a nic než pravda. Tak přísahám!

-šp-

- 13.7. Už nám to začalo! Slavnost před radnicí, odjezd za roh a honem pro devízový balík! Úderem desáté opouštíme Brno. V Povážské Bystrici přibalujeme moped "Babeta" a za hojného dolévání vody do chladiče překračujeme maďarské hranice.
- 14.7. Po ránu se ocitáme v Jugoslávii, mírně ožebračení neústupnými celníky. Cesta utíká stejně jako voda v chladiči. Pátráme po příčině, ale marně.
- 15.7. Průjezd Bulharskem bez problémů, vzniká cestovní řád, podle kterého se jí a koupe. Jede se podle odhadu a pořád. Ráno došla Avii voda, nám trpělivost. Kontrola chladiče (optická i tlaková) - nic. Poskládáme jej a jedeme dál. Prostě je o jednoho žiznivce víc. Turecká hranice znamená první hutnější problém. Vynikajícím řečnickým výkonem Toma se daří prohlásit Avii za osobní automobil a ještě k tomu v jeho soukromém vlastnictví. Nicméně celníci soudí, že osobák není problém vyložit. Klejeme a překládáme. Po fyzickém kontaktu Drobka s úředníkem se situace převádí na mezilidské vztahy a na tomto poli vítězíme. Tomáš je políben samotným šéfem celnice.
- 16.7. Turecko prověřuje řidiče, řidiči klakson a pěkně to odsypává. V podvečer předvádí Sylva za volantem jízdní vlastnosti Avie. Výborně se bavíme a věříme, že ostatní účastníci dopravy také. Snahe zaplatit mýto přes Bospor byla potlačena názorným úkonem se samopalem. Jede se dál. V záchvatu radosti nás Sylva veze dost dlouho do Ruska. Přišlo se mu na to ráno.
- 17.7. Jednotvárná cesta bez problémů a vody. Jediný, kdo ji dostává, je Avča. Slibujeme si od Iránu změnu. Na hranici protřelý Tom už zdaleka volá, že auto je jeho a hašiš nevezee. Suverénně projíždíme. Na celnici mají Páhláviho v nedživotní velikosti, ale vozu ne. Ta je až v Maretu, 150 km od hranic. Nikdy nechutnala voda s hypermanganem líp!
- 18.7. V noci radovánky s výměnou řemene od alternátoru. Několik povětrných ženštin vylétává zpod auta spolu s hromadou výkalů a genitálií.

Po dvou hodinách repríza. Od rána to jede jak po másle. Večer dojíždíme do Tabrízu. Scéna jak z grotesky: Avia napříč čtyřproudé vozovky, světla, troubení a nešťastný Karel hledající něco, čím by se dalo couvnout (zpátečka zřejmě chybí). Vrcholným číslem programu je vstup "ojégrovaného" Sylvy oknem do kabiny a triumfální couvnutí. Živnost na okraji vozovky je zachráněna a šťastný majitel nám dojatě mává pěstí. Srdečný a upřímný lid!

- 19.7. Časné ráno nás zastihne v Iránském národním parku. Nádhera! Stromy, hory, mraky nad silnicí a kde se vzal, tu se vzal - nákladák s melouny. Využívám toho, že se zde nenosí postranní zrcátka a předjíždění chci využít na zpestření jídelníčku. Ale sni Drobek svou délkou nestačil... Trest na sebe nechal dlouho čekat. Byla přehlédnuta směrovka a pořízena malebná zajížďka (cca 150 km) překrásnou pouští. Přesto jsme večer na afghánské hranici, která je v noci zevřená.
- 20.7. Díky bouřlivému přívalu stále nových informací, o kterých doma neměl nikdo potuchy, jsme ožebračeni o 4 000 Afg. Bránili jsme se pět hodin. Další cesta se ztrácí na obzoru. Východním. Jedeme, co se dá. Při večerní siestě je Drobek atakován tarantulí. Utekl.
- 21.7. Díky stannému právu máme spánek bez hluku motoru. Celkem s nevýhodou. V noci je vedro a láká nás už vidina bazénu na vyslanectví. Tam dorážíme odpoledne.
- 22.7. Vůně orientu a vedro. Shánění všeho možného. První slzy nad kursem dolaru a cenami Afghantouru. Koupání a obhlídka revolučních změn.
- 23.7. Rozděl a panuj - heslo dne. Každý se vrací s něčím. Mauplí s úpalem.
- 24.7. Evropská nervozita v nitru Asie. Zbytečná. Stejně jako snaha získat valuty na šeky SBČS.
- 25.7. Vzhůru pryč z Kábulu. Sedlo Salang /3 300m/ - nahoru se hřeje motor, dolů brzdy. Motor jde dál, brzdy ne. Večer jsme zahrnání do kasáren, kde nás patrola chce postřílet, protože nejsme sto před bránou zabrzdít dost rychle. Pod dojemnou péčí vojáků jsme ráno vyplaveni místním zavodňovacím systémem.
- 26.7. Končila silnice, začal štěrk, prach a velbloudi. Avia dělá, co může, řidiči také. Nemilosrdně očesan zadní nárazník, později odpoledne diferenciál. Večer ve Fajzábádu zjištěn rozsah škod a meditace (s katalogem náhradních dílů v ruce).
- 27.7. Děsivé rány konzultovány s místním odborníkem. Počet vylomených zubů je dvojciferný, podobná kolečka má Gaz. Ale málo. Po těžkém vnitřním boji najímáme lorinu i s řidičem a brzdářem. Přebalujeme.
- 28.7. Najatý řidič si považuje auta i naší důvěry a jede velmi pomalu a opatrně. (Ten asi nemá velkou spotřebu diferenciálů!) Kodrcání ve vedru je úmorné a nudné. Až večer je zpestření - kameny přes cestu. Celá asijská posádka netypicky rychle odklízí překážku. Vysvětlení dostaneme až v Iškašimu. Kameny na silnici jsou obyčejně tím posledním, co si přepadená posádka pamatuje. Nicméně usínáme dobře.
- 29.7. Krom toho, že po našem průjezdu spadl ze autem most, probíhá cesta normálně. Občas je třeba majzlem trochu rozšířit soutěsky, aby bojový ZIL projel. A zničehonic jsme v Šecheuru (alespoň to tvrdí řidič). Poznat to ne-

ní, přesto vykládáme auto na louku. Nákladák mizí a zůstáváme v horkém větru s hromadou věcí a vyjeveným styčným důstojníkem ve vesnici, která má dodet nosiče. Večer přicházejí první profíci a mají legrační představy o našich finančních možnostech. Necháváme je uzrát do rána. Zatím to zkusíme sami, abychom se trochu protáhli po cestě.

- 30.7. Ráno pokračujeme v provokaci a dál nosíme náklady za první zatáčku v dolíně (trefili jsme ji napoprvé!). Dvojice Šerpa-Mauglí jde hledat místo na základní tábor. V poledne najdou místo toho zbořený most přes řeku, která je ve dvou bez lana neschůdná. Cestou zpátky se setkávají s houfem nosičů, kteří si uvědomili význam bratrské spolupráce v souvislosti s pokročilou roční dobou a dosavadní absencí expedic v Hindúkuši. Lékař nechápe, proč nebyla řeka třeba přeletěna nebo proč "se to nějak neudělalo". V průběhu debaty natáhl Sylva s Drobkem lano a začal transport nákladů a nosičů. Nic a nikdo neuplavalo (pokusy byly). Pod zdánlivě posledním prahem se táboří. Nosiči toho mají dost a my jsme také rádi (a to neseme jen 25 kg).
- 31.7. Jakýmsi zázrakem motivovaným čtením v TATERNIKU jsme našli krásné místo na základní tábor ve výšce 3 950m. Potůček, kytičky, výhledy a hlavně se nemusí dál. Výplata nosičů byla dojemná. Nakonec se vyplatili mezi sebou a slíbili, že za třicet dní přijdou. Stavíme stany a pomalu zjišťujeme, co zůstalo omylem nebo po úvaze dole. Bohužel to nebyl zplesnivělý chleba, který jsme podle návodu nerozbalovali. Bylo uspořádáno sympozium na téma "jíst či nejíst" (plíseň). Nakonec padlo rozhodnutí vykrájet dobrý. Tím jeho zásoba klesla asi na desetinu, která stejně nebyla k jídlu. Zato té rýže!
- 1.8. Konečně máme starosti kolem lezení. Tom dělá prohlídku a zírání. Nakonec nás rozdělí na skupiny. Sylva, Pedro, Šerpa, Mauglí a Vilda začínají s aklimatizací, zbývající část také, jenže jinde. Říká se tomu rekognoskace terénu, při které roznášíme po okolí stany a jídlo v domnění, že nám k něčemu budou. Večer se všichni vrací do ZT.
- 2.8. Pokračování, rozdíl mezi skupinami se stírá. Hlavní nápor je na prohlédnutí sestupové cesty ze Šachauru. Opět jednodenní výlet.
- 3.8. První bivak na ledovci Nunatak (po našem Pukavec) asi ve výšce 4 500m. Spíme jen ve spacácích a ledovec nám celou noc povídá svoji praskavou rámusivou pohádku. Trhliny přes noc narostly tak o 10 cm, trochu jsme zjihlí a počítáme rozložené věci. Nakonec uchláhlení scházíme do ZT.
- 4.8. Den odpočinku a fantazírování. Všichni chtějí všechno a nevědí, co dřív. Sylva se shovívavě usmívá, Tom se zlobí, že nás málo bolí hlava.
- 5.8. Vyrážíme dost pozdě, jdeme jen do 1. tábora /5 000m/. Jen takový výlet. Ráno půjdeme postavit další stan na sestupovce.
- 6.8. Odpoledne dosahujeme krásného hnízda v Sedle akademiků, kde stavíme druhý tábor. A nastává dělení. Šerpa s Vildou scházejí pod M 2, který chtějí zítře ukořistit a potom přejít na M 3. Ostatní zůstávají ve 2. táboře /5 600m/ a budou se aklimatizovat po svém.
- 7.8. Vilda a Šerpa vystupují na M 2 /6 400m/. Drobek s Mauglím vystupují na M 3 stěnou, ostatní tamtéž hřebenem.

- 8.8.** Aklimatizace a práce pokračuje. Pedro se Sylvou zajišťují fixy sestup, při chození po ledovci padají různí lidé do různých trhlin. Vyjímečný je jen Pedro, kterého hlídá anděl strážný a Tom, kterému padl v trhlíně na hlavu kámen. Vilda se Šerpou traverzují hřebenem na M 3. a sestupují přes 2. tábor dolů. Bivakují na Pukavci hodinu od ZT.
- 9.8.** Po poledni přicházejí do ZT Sylva s Jarkou a Tomem. Karel s Pedrem útočí vítězně na Nadir Šáh /6.814m/ a sestupují do 2. tábora. Zbytek lidí se po-flakuje v ZT. Večer Tom zapaluje z rozvernosti stan. A pak hledá nocleh.
- 10.8.** Totální odpočinek v ZT. Vyvažujeme, čteme o velrybách (kdekdě z expedice je nyní odborníkem přes mořskou havěť), Tomáš zašívá stan. Sylva, Mirek a Mauglí šli prohlédnout SV stěnu Šachauru. Večer je rozebrána situace nejen brněnského horolezectví.
- 11.8.** Dopoledne odchází Sylva, Jarka, Mauglí, Drobek, Šerpa a Vilda do 2. tábora. Čtveřice na stěnu Nadiru, zbytek na jeho hřeben. První to balí Drobek kvůli krku. Dalším vážným kandidátem je Šerpa, který se vleče a po příchodu do 2. tábora bez jídla usíná.
- 12.8.** Jarka, Sylva a Mauglí nastupují do stěny Nadiru, Vilda se Šerpou se snaží o hřeben. Šerpa to vzdává v 11 hodin a sestupují s Vildou do ZT.
- 13.8.** Trojice v Nadiru maká a po poledni dochází na vrchol. Cestou dolů Jarka ztrácí kletrák se spacákem a matrací. Je to vidět, ale nedá se k tomu dolézt. Sestupují do 2. tábora. Nelezoucí zbytek se motá po ZT a sbírá semínka skalniček. Pedro odchází na sólo pod zeď.
- 14.8.** 5,00 hod. - Pedro se hlásí v ZT mokrý jako myš. V noci přišlo trochu navlh. Je podivné počasí, občas sprchne a je deka. Jdeme na procházku pod Kešniken. Krásná dolina, jejíž závěr bohužel není pro mlhu vidět. Je uloženo několik pěkných kamenů (celkem asi 15 kg) a zvládnut sestup do ZT před setměním. K večeru přichází trojka z Nadiru. Je dost ušlá. Je řádně nakrmena a zpovídána.
- 15.8.** Aklimatizace je oficiálně uzavřena, začíná období útoků. Odpoledne odchází dvě dvojky na Francouzský pilíř (Šerpa, Vilda, Karel, Tom), Pedro jde znovu zkusit své sólo. Ostatní odpočívají a melou suchý chleba v domnění, že vyrobí mouku.
- 16.8.** Pedro vylezl stěnu a hřebenem vrchol a sestupuje do 2. tábora (příchod ve 2,00 hod v noci). Čtveřka na pilíři leze, nic jiného jim nezbyvá.
- 17.8.** Pedro se vrátil do ZT jako vítěz a je moc rád. Proč ne. Kdo umí, umí. Na pilíři se šinou dvě dvojky vzhůru podle plánu. Talla, Tallová a Krch opouští ZT za účelem prvovýstupu SZ stěnou Šachauru. Mauglí se raduje, že se mu neztratil spolulezec a čeká, až Pedro orazí. Mirek na vše dozírá a sleduje postup hvězdicového útoku na jedinou sedmitisícovku v dolině. Večer a v noci přání, nahoře sněží.
- 18.8.** Jarka, Sylva a Drobek se suší pod stěnou, lidem na pilíři už je počasí lhostejné - stejně na vrchol musí. Trojice pod stěnou uschla a nestoupila. Šerpa s Vildou vylézají v totální mlze na vrchol a hned sestupují do sedla. V ZT je Mirek s Pedrem a Mauglím. Rozumné!
- 19.8.** Ráno padá se SZ stěny Šachauru přehršle ledových a kamenných lavin. Jedna

se trefila do snídající trojky dost dokonale. Každý dostal někem, kupodivu nejvíc je potlučena Jarka, přestože je nejmenší. Leč ve výstupu se pokračuje. V poledne vystupuje na Šachaur dvojice Cídl-Tom. Šerpa s Vildou šmát-rají na hřebenu po nejšikovnějším místě na sestup. Necházejí je a bivakují v dolince pod hřebenem, když před tím se jim konečně podařilo také padnout do trhliny. Karel s Tomem spí na hřebenu. V ZT se balí věci na directissimu SV stěny Šachauru.

20.8. Každý pokračuje započatým směrem. Mauglí s Pedrem odcházejí pod zeď, potlučená trojka pokračuje v krasojízdě, Karel láká Toma do údolí a Šerpa s Vildou přicházejí v podvečer do ZT. Mírek je rád, že už tam není sám.

21.8. Drobek se Sylvou a Jarkou dolézají na vrchol. Dvojka Mauglí-Pedro pokračuje dobrých 2 000m pod nimi ve svém dobrodružství a proplétají se mezi séra-ky. V ZT je idyla, teplo, jídlo a dalekohled. Docela pěkná zábava. K večeru přicházejí Karel a Tom; ten si ještě prožívá poslední kousek před táborem a dochází za dvě hodiny. Takže je nás pět. Dáváme si pivo na oslavu a jde se spát.

22.8. Trojice sestupuje hřebenem ze Šachauru, reprezentační dvojka se blíží k vrcholu. V ZT nuda a klid.

23.8. K polednímu se v táboře ozve vítězný sípot - to se Drobeček řaduje z civilizace. Tom má roztomilou práci. Zdá se, že Jarka bude nejvíc ztrátová. Zatím jeden spacák ztratila, druhý jí kamení roztrhalo na mraky. Ve stanu je jako v kurníku. Mauglí s Pedrem nejsou k nalezení, z čehož je usuzováno na velký úspěch - traverz na Udren Zom. S Vildou a Šerpou začínají šít čerti a plánují další avantýry. Karel potahuje a taky se už nudí, Sylva se dloube v nose a nejraději by dělal něco jiného než se válel v táboře. Ba i Mírek má cukání, a tak se domlouvá výlet na nějaký kopec.

24.8. Pět lidí se zbláznilo a balí se na Kešnikan nebo Auar a po vydatném obědě (až moc!) líně stoupá cibulovou strání. Zatím po Francouzském piliři sestupuje Pedro a Mauglím. Ti alespoň mají rozum! Pětice se roztáhla po dolině a vyloženě se fláká. Večer bivakují na ledovci a mudrují. Kešnikan se líbí i nelíbí, Auar také, tak se to odloží na ráno. V ZT se vzpomíná Mauglí z Pedrova pojetí sportovního horolezectví.

25.8. Opět se ukazuje, že Sylva je nejzkušenější. Hned po snídani prohlašuje, že nechápe myšlenkové pochody, které ho přiměly k takové pitomosti a odchází dolů. Ostatní chvíli mudrují a jdou houfně na Auar každý vlastní cestou. Rozumní ucukávají, Vilda se Šerpou dosahují po 11 hodinách 6 250m vysoký poslední vrchol pro Brno. Aby se necítili zase tak moc dobří, bivakují na sestupu asi 10 minut od ZT.

26.8. Zdá se, že jsme zachráněni. Nikdo už nikem nechce ani nemůže. Sylva vysílá Drobka s Vildou pro nosiče. Počíná plenění potravin a pozvolná likvidace ZT. Z činností převládá lenošení a čtení o plejtvácích (druh velryb - pozn. red.).

27.8. Klid a likvidace. Při kávě se řeší problémy propagace výpravy a horolezectví vůbec. Vynořuje se pojem mezník. O něm se diskutuje zbytek dne. Pozdě odpoledne přicházejí nosiči a začínáme doopravdy balit.

28.8. A jde se dolů. Docela svižně, bez problémů a brodění - nosiči vyšňupali

jinou cestu. Dole u potoka zlikvidován porost černého rybízu. Ten celaskon se asi má do hor brát. Večer se pozveme do školy na čapáty a na naši počest je zamordována slepice. Moc velká dobrotu. A tvrdá!

- 29.8. Probíhá přebalování věcí, čile kvete výměnný obchod a utužuje se přátelství s Afghánci. V poledne jsme vysvobozeni příjezdem nájemního auta a známou posádkou. Odjezd do Iškašimu. Řidič je mnohem srdatější než při cestě do hor, takže odpoledne ještě stačíme sehrát volejbalové utkání Iškašim-Brno. Jsme poraženi asijskou mrštností a afghánskou lživostí (soupeř "netočí", na vše má specialisty). Nicméně spokojeni uléháme v zahradě před vilkou Afghantouru.
- 30.8. Vyjíždíme brzy ráno a je pořádná zima. Cesta pěkně utíká; kupujeme melouny v radostném očekávání naší pohodlné Avie. Ve čtyři hodiny jsme zpět ve Fajzábádu a konstatujeme, že kromě vrstvy prachu je Avča zcela nedotčená. Tam, kde bývá diferenciál, je i nadále igelit. Přesto večeríme. S plným žaludkem se dochází k závěru, že dopravák, vedoucí a Mirek odjedou do Kábulu zařídit to, co se Asiátům nepodařilo za celý měsíc.
- 31.8. Sedm statečných osiřelo ve Fajzábádu a rozpočítávají porce kolínek. Tři vyvolení se natřásají místní dopravou do Kundúzu. Problém s noclehem je vyřešen - Abavi (styčný důstojník) zařizuje nocleh v nevěstinci na parketu.
- 1.9. Osazenstvo čs. vyslanectví je při rekreaci u bazénu šokováno třemi špinavými individui, z nichž dvě mají přes rameno poloosu (důvody jejího transportu zůstanou utajeny) a tvrdí, že celá výprava je v pořádku. Po upřesnění podkladů nehorázného tvrzení je odeslán telegram do pražské Avie. Trojice se vrhá na zásoby určené ke zpáteční cestě.
- 2.9. - Shánění soukolí po bazarech, dílnách a zastupitelských firmách. Není. Krom
- 5.9. toho vyřizování výjezdních víz a všech možných formalit. Ve Fajzábádu - raději nepset!
- 6.9. Doletěla kolečka!!! Sylva se ještě jednou projede bez pasu do Fajzábádu. Samou radostí dostal průjem a nejí!
- 7.9. Sylva odjíždí do Fajzábádu s kolečky, Jura s Mirkem chodí pravidelně pro výstupní víza. To to pěkně utíká!
- 8.9. - V Kábulu se i nadále chodí pro víza, ve Fajzábádu se bojuje s hoteliérem
- 11.9. o každý afík. Stejně je vítěz - je to Asiat. Večer přijíždí Avča se všemi vyhladovělymi Fajzábáďáky. Dojemné shledání a ubezpečování, že nám to nikdy nezapomenou.
- 12.9. Avia je v Poličarkách umyta a všeobecně dána do pořádku. Cestou zpět se ozvou důvěrně známé zvuky zezadu. To zase byl mudrovací večer!
- 13.9. Brzy ráno putuje diferák opět ven a Šerpa jej odváží na Babetě do Poličarek opravit. Ukazuje se, že fajzábáďská opravářská jednička zapoměla na pár podložek. Za bednu piv jsou vyrobeny a diferák poskládán. Hned večer se stěhuje do auta - a je to dobré, zvuky nepřestaly. Leč klidní, že diferenciál to není, nakládáme.
- 14.9. Propuká dárkové šílenství, vrcholící rychlým odjezdem. Šerpa si vyčmúchal cestu z Kábulu, bohužel, Drobek si pamatuje jinou, takže se několikrát otáčíme. Nakonec míří šňupák na západ, motor přede a jedeme domů. Ale jenom

ve dne - stanné právo ještě funguje.

- 15.9. Ještě za úsvitu čistíme celé palivové potrubí. Je docela zima a smrdíme naftou až do Heráfu, kam se přihneme večer. Návštěva u našinců, kteří zde staví cukrovar končí tak, jak to už bývá.
- 16.9. Prohlídka Kandeháru, reklamní fotografie a krocení ne zcela fit Drobečka. Dere se k volantů a nechce se nechat uchláholit. Prohlídka mešit dokáže to, co nedokázal Vilda - z Drobka je beránek. Šerpa z neznámých důvodů zahýbá na perfektně označené křižovatce do Ruska. Je kárán.
- 17.9. Triumfálně vjíždíme do Teheránu jako znalci. Přesto absolvujeme několik okružních jízd, než najdeme budovu našeho obchodního zastupitelství. Konečně bude teplé jídlo. Dostáváme k dispozici kuchyni a Mirek vaří. Nemáme už totiž žádný plyn - neplánovaný pobyt ve Fajzábádu jej spotřeboval. Po důkladné horké sprše a krátké prohlídce Teheránu opouštíme rozbouřenou metropol v odpolední špičce. Hustotu a systém dopravy nelze popsat. Při fotografování Brány tisíciletí dojde k tahanici s armádou o foťáky. V prvním kole zvítězili (měli automaty), ve druhém to Sylva ukecal se šéfem. A jedeme dál.
- 18.9. V poledne přejíždíme turecké hranice a jedeme nonstop k moři, i když se o tom vedou na korbě spory.
- 19.9. Moře v dohledu! Teplé, čisté - prostě balada. Jedeme podle pobřeží a hledáme atraktivní místo na reklamní fotografie. Probíhá velké show za udivených pohledů několika pracujících domorodců. Slavnostní večere v hospodě se moc nevyvedla - vzali nás na hůl. Spíme na pobřeží, mezi spacáky chodí Johny Walker a krásně usínáme.
- 20.9. Po ranní koupeli pokračujeme podle vody a později do Istanbulu. Pěkně to ubíhá.
- 21.9. Prohlídka Istanbulu. Zima je jak u nás, takže rádi obdivujeme kulturní zajímavosti uvnitř. Výjezd z města je zvládnut téměř profesionálně. Majitel postranního zrcátka nás nehonil, přesto jsme vyjeli poměrně rychle. V noci se nezděritelně blížíme do Evropy. Na hranicích přání a jedeme bukovým lesem (do zatáčky pomalu, ze zatáčky rychle).
- 22.9. Dopoledne dojíždíme do Verny. Několik vodomilů se namáčí do studené vody, aby se uklidnili po první snídani ve spřátelené zemi. Pokračujeme dál, i když teď naftou nesmrdíme my, ale Avia. Nejsme schopni zjistit proč. Večer rumunské hranice a směr Maďarsko. Leje jak z konve, většinou nevíme, kde jsme. Jedeme po čichu.
- 23.9. Čich byl správný, jsme v Maďarsku. Paprikášov projíždíme co nejrychleji. Bohatýrská snídaně před Budapeští (nebo oběd?) a o půl páté jsme na našich hranicích. Trochu se to zde vleče, ale jsme propuštěni bez prohlídky a pleníme bratislavské Srdiečko. Telefonujeme domů, aby někdo přinesl buchty. Karel při výjezdu z Bratislavy uplatňuje některé prvky asijské hravosti a průjezd jednosměrkou v opačném směru byl posledním vzrůsem našeho putování. Všichni usnuli (Karel ne) a v jedenáct hodin večer stojí Avča na Příkopě obklopena manželkami a známými. A přinesli buchty. S tvarohem! A tep-lé!
Asi jsou rádi, že jsme doma...



Chce-li někdo v Istanbulu jít z jedné strany ulice na druhou, musí si na to vzít dovolenou...

(Při průjezdu Istanbullem cestou tam.)

Tři stupně obtížnosti: I. Jde to.
II. Jde to, ale blbě.
III. Nejde to.

(Při jedné z mnoha debat o lezení.)

A když je konečně u silnice tabule, tak je to nečitelný, protože to někdo posypal čajem...

(Při průjezdu Asií.)

Nevím sice, co se děje, ale vím, jak to dopadne...

(Večer v Kábulu u bazénu při dovádění se syny vyslance.)

Zatím co jsem byl duchem nepřítomen tak všichni nějak znervózněli...

(Po úžehu.)

Já teky slezu a nejen kvůli fotografování...

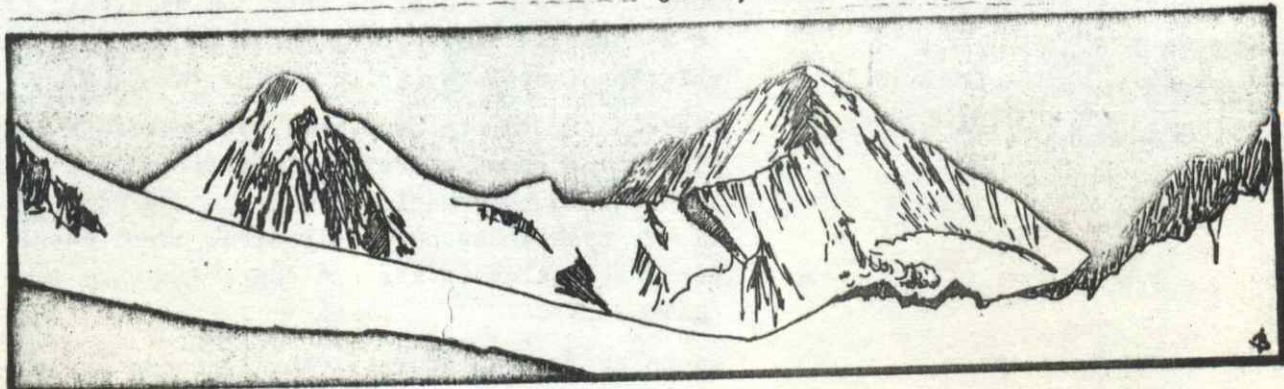
(Před přejezdem jednoho mostu v horách.)

Tady je práce, že by se zde užívala nastálo postavená chata...

(V základním táboře.)

Kdybych se tady měl narodit, tak bych se oběsil na pupeční šňůře...

(10. den ve Fajzábádu, kdy už ovšem bylo jasné, že odtud odjedou.)





A/ Použité podklady.

Kniha Američané na Everestu, časopisy Hotejl a Krásy Slovenska, zprávy z expedic Makalu '76 a Kalenka '77, osobně získané zkušenosti od S. Tally, J. Rakoncaje, J. Janiše, M. Neumanna a dalších.

B/ Výběr jednotlivých materiálů.

Na základě získaných poznatků z uvedených podkladů byl sestaven přibližný seznam výstroje a výzbroje a dále podniků, od kterých by bylo možno některé součásti materiálu získat. Celý seznam byl několikrát konzultován se všemi členy vý-

pravy. Tak vznikl konečný seznam všech věcí.

Bylo dohodnuto, že převážná část, zejména lezeckého materiálu, bude z osobního vlastnictví jednotlivých členů. O zbytek jsme pak požádali jednotlivé závody. Velká většina materiálu byla výpravě poskytnuta bezplatně, jako dar nebo jako testovací výrobek.

C/ Popis a způsob použití výstroje a výzbroje.

Věci používané během transportu: byly téměř výhradně z vlastních zdrojů. Pro jízdu na autě se nejlépe osvědčily tepláky nebo mon-terky.

Pochod do základního tábora: oblečení v podstatě odpovídalo věcem, které byly používány během cesty. Část účastníků dala přednost pumpkám. Za obuv sloužily většinou maratony, u některých pohorky nebo výškové boty.

Oblečení v základním táboře: díky poměrně vysokým teplotám odpovídalo oblečení a obutí v podstatě věcem používaným během transportu. Večer a v noci se většinou využívalo prádlo z angorské vlny. V základním táboře se používaly spací pytle s umělou náplní (dralon).

Stany: v základním táboře jsme měli dva velké stany typu "IDEAL" na spaní a třetí "IDEAL" sloužil jako kuchyně. Toto bylo doplněno dvěma stany horolezeckými. Ve výškách se používaly stany horolezecké a během jednotlivých výstupů žďárského vaky typu "MATERHORN".

Oblečení na túry: spodní prádlo z angorské vlny (jeden z nejlepších

výrobků jaký jsme vůbec měli), svetry z vlny "Katka" (dobré, hřejivé, ale příliš se vyťahovaly). Jako svrchní oblečení se užívalo: větrovky z v.đ. BRNOSPORT, péřovky (vlastní zdroje), pumpky z vývojové tkaniny Výzkumného ústavu pleteřského nebo silonové fukýráky. Spací pytle na túry byly s péřovou náplní. Dále se užívaly podložky "Kerimet" nebo šité molitanové.

Horolezecká výbroj:

byla výhradně vlastní. Pouze některé záložní věci (lana, mačky, cepíny) byly zapůjčeny ze skladů mateřských jednot. Dá se říci, že všechny věci byly vybrány dobře, jejich množství však bylo dosti předimenzováno. Je třeba podotknout, že výběr byl dělán s ohledem na alpský způsob lezení.

Seznam výstroje a výbroje

Název, popis	Výrobce	Původ	Počet kusů	Poznámka
trenýrky		vlastní	3	
triko bavlněné s krátkým rukávem		vlastní	1	s emblémem výpravy
triko bavlněné s krátkým rukávem		vlastní	1	
souprava spodního prádla z angorské vlny	Vlněna Brno	expediční	1	
spodky bavlněné		vlastní	1	neužívaly se
košile vlněná nebo bavlněná		vlastní	1	
košile na cestu		expediční	1	neužívala se
kalhoty na cestu (jeans)		vlastní	1	
svetr z vlny "Katka"	Vlněna Brno	expediční	1	
svetr starší, lezecký		vlastní	1	užíval se málo
větrovka	Brnosport	expediční	1	
větrovka silonová		vlastní	1	užívala se málo
péřovka		vlastní	1	užívala se, ale neměli všichni členové
lezecké kalhoty	Vkus Brno	expediční	1	
kalhoty silonové fukýráky		vlastní	1	
kamaše	Brnosport	expediční	1	
		vlastní	1	stačí jen 1 pár
kamaše výškové	Metasport Ostrava	expediční	1	
podkolenky	ZOK Třebíč-Borovina	expediční	1	
		vlastní	2	stačí dva páry
ponožky tenké		vlastní	2	stačí 1 pár
boty výškové		vlastní	1	

boty do ZT	Snaha Opava	expediční	1	téměř se neužívaly
meratonky, sandály		vlastní	1	
rukavice tenké		vlastní	1	
rukavice silné		vlastní	1	
rukavice kožeštinové, silonové		vlastní	1	užívaly se minimálně
kukla, sála		vlastní	1	
čepice na uši		vlastní	1	
klobouk, čepice proti slunci		vlastní	1	
pláštěnka, deštník		vlastní	1	neužívalo se
tepláková souprava, monterky		vlastní	1	
pásek, šle		vlastní	1	
kapesníky		vlastní	3	
kletráky	Metasport Ostrava	expediční	1	
lano 40 m na lezení		vlastní	1	
úvazek		vlastní	1	
lano fixní		oddílové vlastní	400m	použilo se jen 200 m
přítlba		vlastní	1	
cepín		vlastní	1	5 ks cepínů bylo ze skladů oddílů TJ; stačí jen 2 ks
kledivo ledovcové		vlastní	1	
stoupací železa		vlastní nebo oddílové	1	
spací pytel dralonový		expediční	1	
spací pytel péřový		expediční	1	
poduška do ZT		expediční	1	
poduška na lezení		vlastní nebo expediční	1	
kletrák (záloha)		vlastní	1	s deseti členů výpravy stačilo vzít tento náhradní batoh jen v pěti případech
lodní pytel		expediční	1	
osobní bedna		sapůjčeno	3	pro všech deset členů výpravy
čelní svítilna		vlastní	1	
nůž kapesní		vlastní	1	
příbor		vlastní	1	
ešus		vlastní	1	dvojitý
otvírák na konzervy		expediční	1	
ledovcové brýle		vlastní	2	
deník		vlastní	1	
psací potřeby		vlastní	1	dopis. papír letecký propisovací tužka
toaletní potřeby		vlastní	1	dle vlastního uvážení
holení		vlastní	2	soupravy pro celou výpravu
lékárnička osobní		vlastní, expediční	1	
hodinky		vlastní	1	

šicí potřeby	vlastní	1	
fotoaparát, expozimetr	vlastní	1-2	
filmy	vlastní, část jako testovací materiál n.p. FOMA Hradec Králové		

hole lyžařské	Dřevotvar Znojmo	expediční	1
---------------	---------------------	-----------	---

osobní doklady:

- cestovní pas
- výjezdní doložka
- potvrzení o odevzdání vojenské knížky
- mezinárodní očkovací průkaz
- devizy
- celní a devizové prohlášení
- řidičský průkaz
- zábavná literatura

Výstroj a výzbroj společná

kletr silonový	Metasport Ostrava	expediční	10	
stoupačí železa náhradní		z mateřských oddílů	5	stačily 3 páry nebyly třeba
žebříčky lezecké		vlastní	3	
trasírky z bambusu	Dřevotvar Znojmo	expediční	50	stačilo 20ks; pro mi- nimální vrstvu sněhu nebylo možno trasírky na ledovci upevnit
šňůry pomocné	Noe Mělník	expediční	600m	použití pro balení; spotřeba asi 400m
lana na fixování		z mateřských oddílů	200m	nepoužívaly se - vyu- žívaly se fixy z vl. zdrojů
žďárák stanový	Brnosport	expediční	10	stačilo 6 ks
brýle ledovcové		expediční	10	stačilo 5 ks
baterie		expediční	80	stačilo 40 ks
žárovky náhradní		expediční	10	stačilo 5 ks
baterky na cestu a do ZT		expediční	3	neužívaly se
velká lopata k autu		vlastní	1	
krompáč		vlastní	1	
malé lopatky na sníh (duralové)		vlastní	2	
karabiny (duralové)		vlastní	60	použito cca 35 ks
skoby skalní		vlastní	40	použito cca 15 ks
skoby ledovcové		vlastní a z mateřských oddílů	40	použito cca 15 ks
smyčky		vlastní	40	použito cca 20 ks
vkliněnce		vlastní	3 sady	stačila by jen jedna

jůmery	vlastní	15	
vařič "Bluet"	vlastní	8	
bombičky do vařiče	vlastní a ze skladu ČHS	50	použilo se cca 30 ks
vařič "Palavan" + bomba	vlastní	1	
vařič dvouplotýnkový + dvě bomby à 10kg	zspůjčeno JMP Brno	1	
sten "Ideal"	expediční	3	
sten horolezecký	expediční	10	použilo se 6 ks, sta- čily by jen 4 ks
expediční písárna	expediční	1	
buzola	vlastní	1	
igelitové folie	Fatra Napajedla	200m ²	použilo se cca 80m ²
teploměr	expediční	2	
dělekohleď	expediční	1	
kožedělná dílna	expediční	1	
zámečnická dílna	expediční	1	hlavně šroubovák a pilník na mačky!!!
anglický slovník	vlastní	1	
vybavení kuchyně	expediční	1	
lékařské vybavení	expediční		
propagační materiál (vlažečky, odznaky, tužky, čepice, suvenýry...)			důležitá věc hlavně na hranicích
tranzistor	vlastní	1	nepoužíval se
pytlíky igelitové	vlastní a expediční	100	stačilo 60 ks
kenystr na vodu	expediční	4	v horách se užívaly jen 3 ks
hřebíky 100mm	expediční	1 kg	nepoužívaly se
provaz konopný	expediční	50 m	nepoužíval se
nůžky	vlastní	1	
čisticí prostředky	expediční	1	
krém na boty	expediční	5 velkých krabiček	
vědro	expediční	1	
úmyvadlo z PVC	expediční	1	
láhve na vodu z PVC	vlastní	15	
páska na koberce	vlastní	2	málo - bylo třeba asi 5 krabiček
pracovní rukavice	expediční	20	stačilo 10 párů
vařič benzínový	vlastní	1	
kolíčky na prádlo	expediční	30	



Příprava.

Rok před odjezdem se dovídám, že mám na starosti lékařské zabezpečení výpravy. Začnu shánět informace - co a jak, kde a proč, kolik čeho a od koho. Takže hodně číst, ptát se. Pak, vyzbrojen teoretickými poznatky a vlastní zkušeností z hor podstatně nižších než je Vysoký Hindúkuš, začínám s vlastní činností.

Důkladně se seznamuji se zdravotním stavem členů výpravy včetně provedení zátěžové argometrie. Pak následuje série vyšetření pro oddělení tropického lékařství, které vydá povolení k pobytu v daleké cizině.

Díky pochopení zaměstnavatele (KÚNZ Brno) nemám problémy s vybavením léky a nástroji. Pracovníci RICO Veverská Bítýška nás zase vydatně zásobí veškerým obvazovým materiálem. V poušti a na horách budeme testovat některé jejich výrobky. Souběžně začínám s daleko méně populární prací - osvětou. A protože souhlasím s výrokem, že matkou moudrosti je opakování, opakuji několikrát témata hygiena, výživa, možnosti vzniku průjmovitých onemocnění, vodní a minerální metabolismus, prevence poškození sluncem a mrazem, první pomoc a protišoková opatření, základy aklimatizace, vysokohorská fyziologie a horská nemoc. Těmito miniškoleními "obtěžuji" ještě i cestou. Příjemné zpestření tvoří nácvik aplikace nitrosvalových injekcí.

Očkování.

Každý obdržel dvě dávky proti choleře, ochranu proti neštovicím a přeočkování proti tetanu, gammaglobulin proti infekční žloutence.

Cesta.

Kromě Resochinu (proti malárii) jsme užívali vitamíny, Mexaform (proti dyspeptickým průjmům, ke kterým může dojít radikální změnou stravy) a Ferrogradumet, který byl užíván ještě při aklimatizaci (nedostatek železa pro tvorbu krevního barviva).

Největší důraz byl kladen na nezávadnost vody. Používali jsme $KMnO_4$ - manganistan draselný, hypermangan, v přibližné koncentraci 1 krystal na 1 litr vody. Pro mytí ovoce a nádobí jsme užívali roztok o koncentraci 15x vyšší. Tohoto způsobu jsme se drželi proto, že sterilizace varem je pracná, náročná na čas a palivo. Aby byla účinná, bylo by nutno vodu převařovat nejméně 20 minut. Proto jsme na základě zkušeností z našich i zahraničních expedic používali hypermangan, který způsobí při správné koncentraci jen mírně narůžovělou barvu a nezanechá pachů ani zápach. Za necelou hodinu je voda nezávadná.

Ve stojatých vodách jsme se raději nekoupali (hlavně v blízkosti vesnic) pro mož-

nost parazitární nákazy. I k čištění zubů jsme používali vodu chemicky sterilizovanou.

Během cesty nedošlo k žádnému úrazu, vyskytlo se jen několik dyspeptických průjmů a dva případy úžehu.

Sestavení lékáren.

Množství léků bylo určeno délkou pobytu, odlehlostí a předpokladem, že záchrana těžce raněného nebo nemocného nebude ani s teoretickou pomocí vrtulníku možná dříve než za týden.

Užitečné a praktické se osvědčilo dělení léků na bedny - transportní, táborová, náhradní, vysokohorská, dále na pohotovostní kufr a osobní lékárničky. Kyslíkový dýchací přístroj byl v základním táboře k dispozici pro akutní onemocnění. Základních léků byl dostatek, brzy však došly vitamíny, které patřily k "nejžádanějším" preparátům.

V horách.

O tom, že aklimatizace byla prováděna správně, svědčí dosažené sportovní výkony. Dařilo se dodržet zásadu, aby každý během aklimatizace dosáhl výšky kolem 6 500m a na sedmitisícovku vystoupil po 14-18 dnech pobytu v horách.

Nedošlo k úrazu nebo onemocnění, které by výrazněji zasáhlo do naší činnosti v horách. Mimo drobností (oděrky, trny v nohou, krvácení z nosu, nachlazení) došlo k pěti nepříjemným úrazům.

Čtyři členové výpravy byli zraněni padajícím kamením a utrpěli pohmožděliny různých částí těla, další při pádu do trhliny utrpěl lehký otřes mozku. U dvou účastníků došlo k bolestivým zánětům hemoroidů.

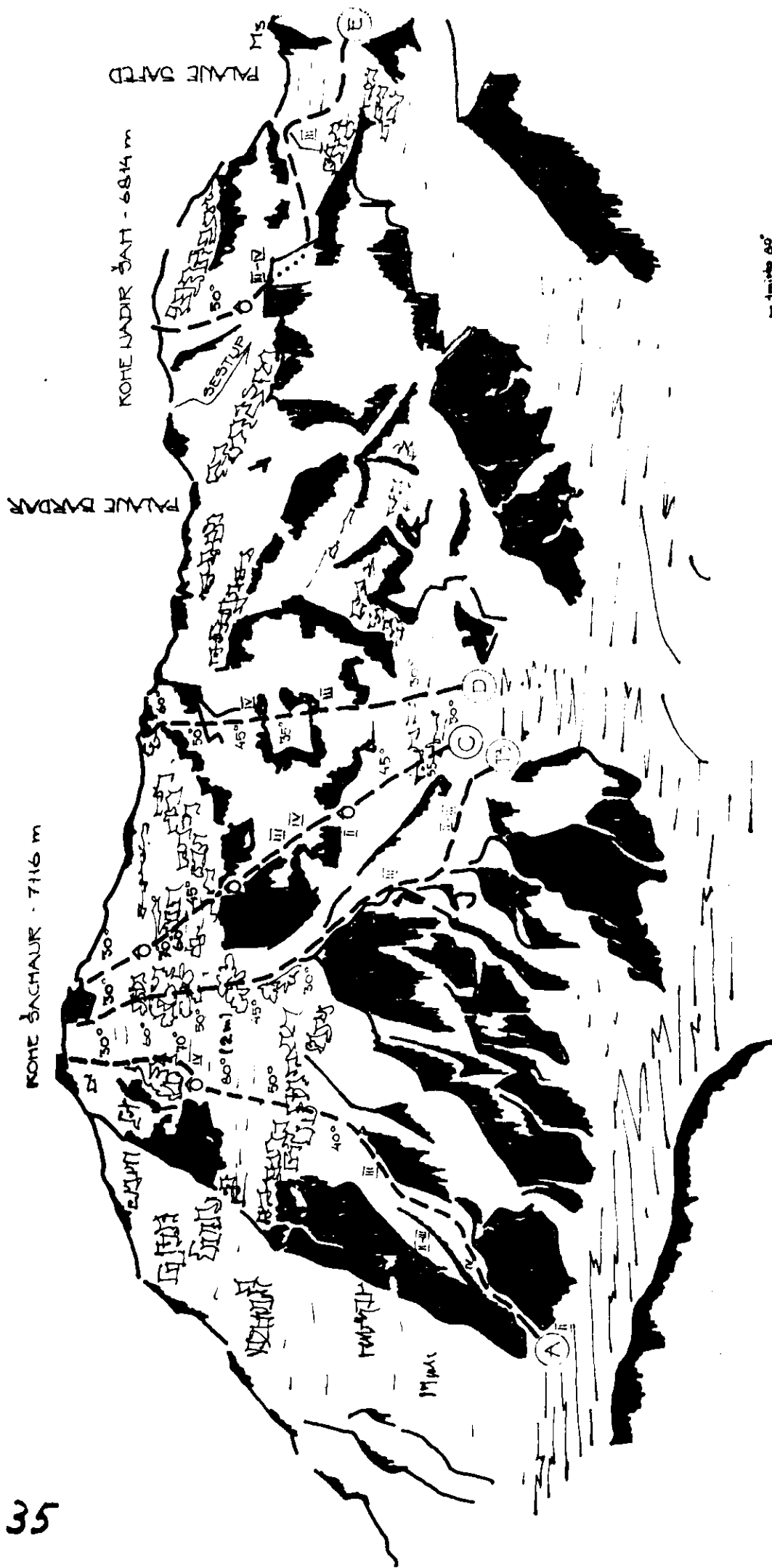
Ukázavnost všech členů výpravy nejlépe dokumentuje fakt, že se ani jednou nevykytl zánět spojivek, spálení nebo omrzliny. Proti UV záření se výborně osvědčily Indulona Antisol, Dermacol a taninová masť, na rty a nosní sliznici Labisen. Dostatek tekutin a remineralizace vody - nejlepší prostředek proti omrzlinám.

Závěr.

Z lékařského hlediska byla výprava velice úspěšná. Svoji roli sehrálo jistě i štěstíčko, ale bez vzorné kázně, spolupráce a znalostí všech účastníků výpravy to všechno taky mohlo dopadnout úplně jinak.

SEVERNÍ SRÁŽ KOHE ŠACHAURU A HADIR ŠAHU

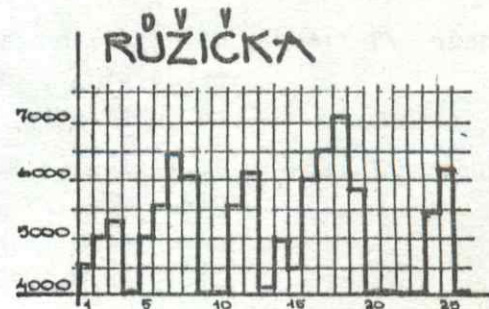
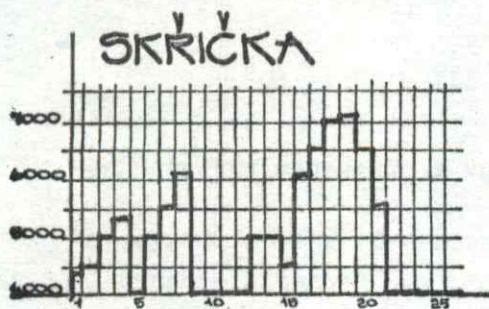
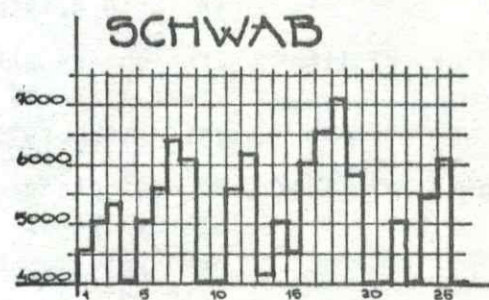
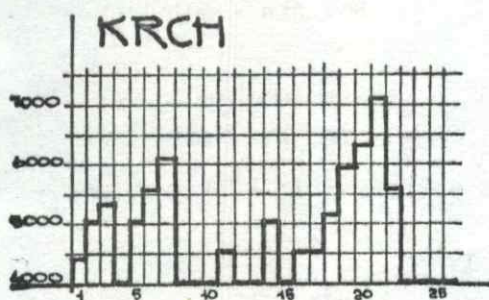
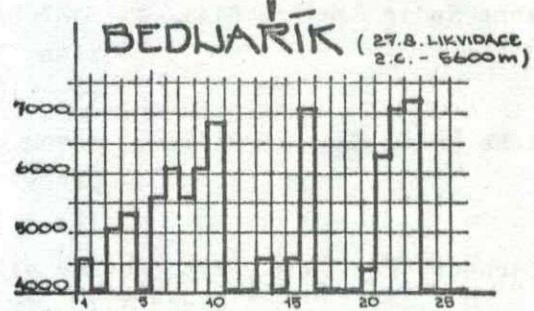
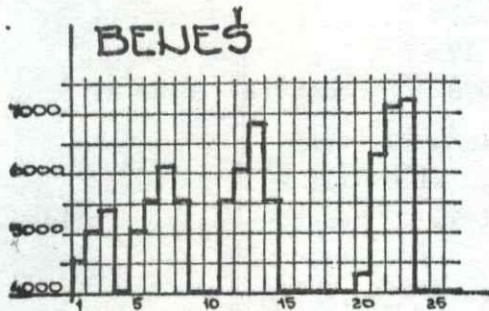
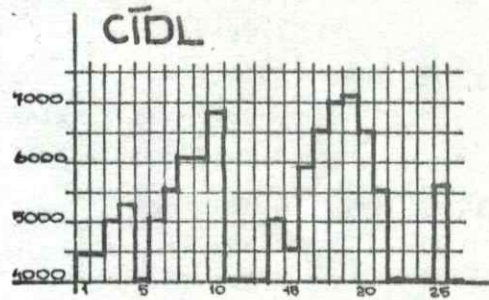
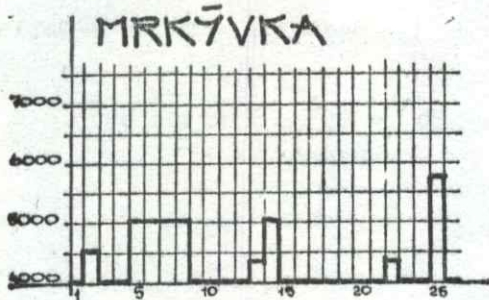
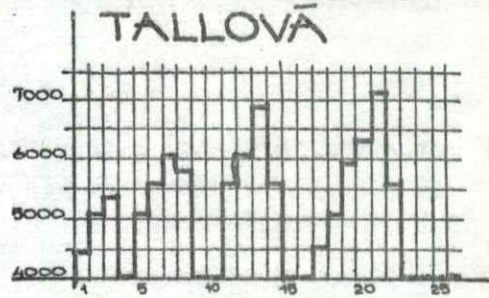
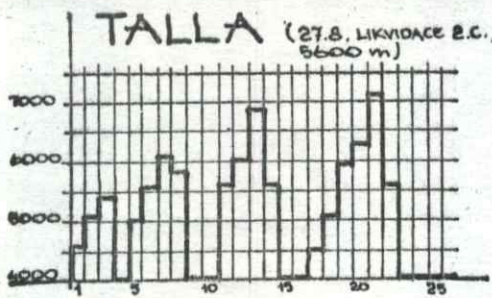
35



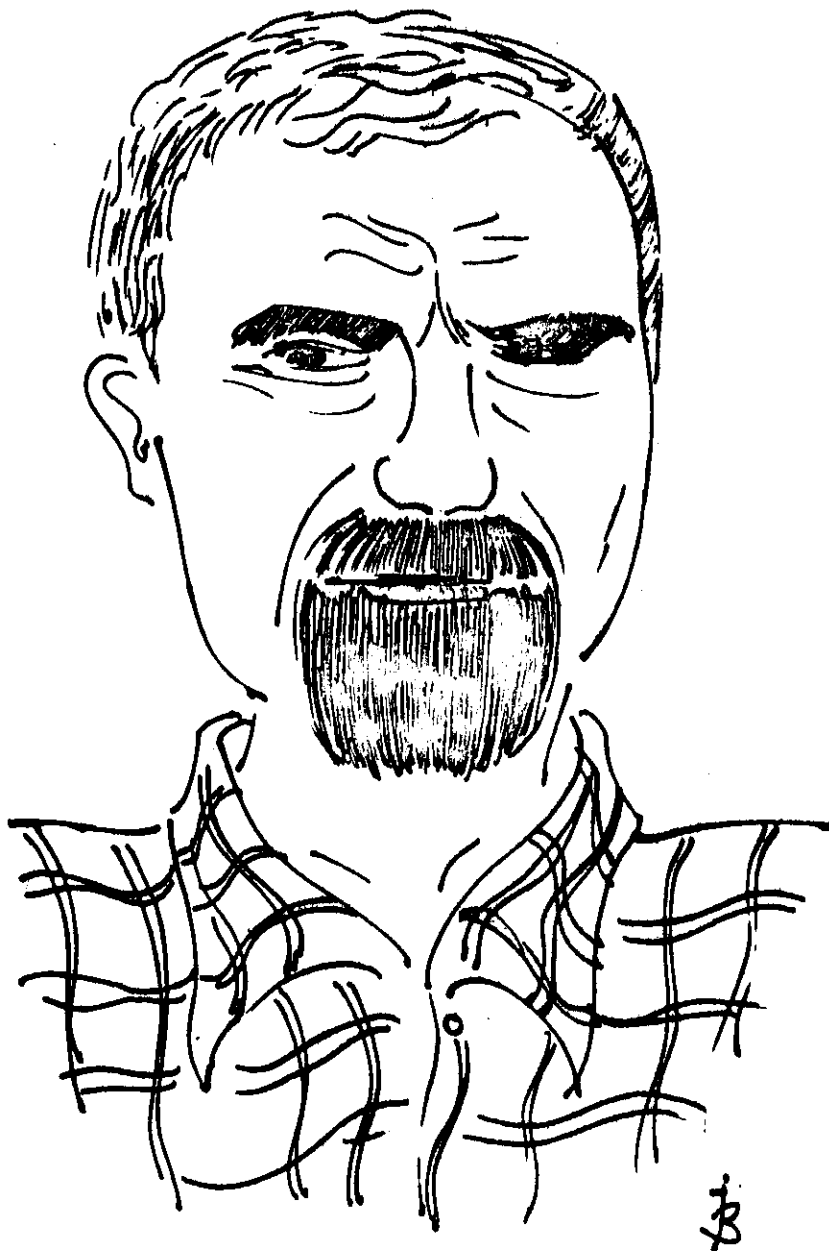
- A** - DIREKČNÍ STĚNA SV. OTĚNÍ - BEDUANKI, BEJES - 21.25.8.1978 (III-IV; 50°10') - PRVOVÝŠTUP NEVYTÁŠÍ, AČKÁVA, ČÁSTIČKA A PŘÍCHOZÍ AKA VOZOVKA (17174 m) - (55°)
- B** - FRANCOUZSKÝ PÍLÍK - SOUBES, RŮŽKA - 45-48.8.78; SKLĚNA, ČÍM - 49.19.8.78 (VI, 50°40')
- C** - DIREKČNÍ SV. OTĚNÍ - TALLOVĀ, TALA, KRCH - 18-21.8.1978 (II, IV, 50°, 60°-70') - PRVOVÝŠTUP
- D** - PRAVĀ ČÁST SV. OTĚNÍ - BEDUANKI (SÓLO) - 46.8.1978 (III, IV; 45°50', 60') - PRVOVÝŠTUP
- E** - SV. STĚNA - TALLOVĀ, TALA, BEJES - 12-15.8.1978 (II-IV; 40°50', 55') - PRVOVÝŠTUP

PL. KAUTSKÝH KÁRTIN
KRESLIL: J. KRCH

AKLIMATIZAČNÍ GRAFY - POBYT V ZÁKL. TĚB. 15.7.-28.8.78



1. M 2 /6 400m/ hřebenem s traverzem na M 3 /6 109m/
prvovýstup , klas. II - III , 45° - 50°
7. - 8.8.1978 Růžička - Schwab
2. M 3 /6 109m/ S hřebenem
prvovýstup , klas. II , 35°
7.8.1978 Bednařík - Talla - Tallová
3. M 3 /6 109m/ SZ stěna
prvovýstup , klas. II , 35° - 45° , 2 místa 80°
7.8.1978 Beneš - Krch
4. M 3 /6 109m/ S hřebenem
klas. II , 35°
8.8.1978 Cídl K. - Skříčka
5. Kohe Nadir Šáh /6 814m/ , Z hřebenem
klas. III - IV
9. - 10.8.1978 Bednařík - Cídl K.
6. Kohe Nadir Šáh /6 814m/ , levou polovinou SZ stěny
prvovýstup , klas. III - IV , 60°
12. - 13.8.1978 Beneš - Talla - Tallová
7. Šachaur /7 116m/ , Francouzský pilíř
klas. III - IV , 40° , místy 60°
15. - 18.8.1978 Růžička - Schwab
8. Šachaur /7 116m/ , Francouzský pilíř
klas. III - IV , 40° , místy 60°
15. - 19.8.1978 Cídl K. - Skříčka
9. Šachaur /7 116m/ , západní předvrchol s pokračováním hřebenem na
hlavní vrchol
prvovýstup , klas. IV⁺
16.8.1978 Bednařík
10. Šachaur /7 116m/ , direttissima SZ stěny
prvovýstup , klas. III - IV , 60°
18. - 21.8.1978 Krch - Talla - Tallová
11. Šachaur /7 116m/ , direttissima SV stěny s přechodem hřebenem na
Udren Zom /7 131m/
prvovýstup , klas. III - IV , 60° , místy 70°
21. - 22.8.1978 Bednařík - Beneš
12. Kohe Auer /6 250m/ , varianta na V hřebeni
prvovýstup , klas. III⁺
25.8.1978 Růžička - Schwab



MIROSLAV PITRÝSEK MRKÝVKA

První oficiální kroky k Hindúkuši udělal právě on. V roce 1976. Dvacet let před tím začal dělat první kroky (neoficiální) na skalách. Velmi brzy vykonával různé funkce v brněnském horolezectví. Nejprve ty, které nikdo nechtěl, později si vybíral podle svého zájmu. Nutno říci, že se činil vždy tak, aby nemlátil prázdnou slámu. Odjakživa jej lákala práce s mládeží a cvičitelská práce vůbec. Protože chtěl předávat co nejvíce vlastních zkušeností, začal poznávat i zahraniční velehorory. Pravda, výstup roku nikdy nedostal a asi nedostane, ale stejně tak nikdy neudělal ostudu. Ať už to byly západní či východní Alpy nebo horstva zemí RVHP, vždy usiloval o co největší poznání. V roce 1971 vedl brněnskou expedici do Mongolska, a zřejmě se mu to líbilo. Časem se stal předsedou HS JmKV ČSTV a své možnosti plně využil na místech nejvyšších. Nechci snižovat zásluhy ostatních brněnských horolezců, ale faktem zůstává, že o expedici se v Brně mluvilo alespoň deset let, leč až za jeho "šéfování" se uskutečnila. A byla na ní většina lidí, kteří o ní snili před deseti roky.

Asi to tak musí být. Někdo musí bafuňřit, aby ostatní mohli lézt. Jsou výjimky, které stihnou obojí, ale málo. Tak se stane, že se dostanete do velikých hor, vrcholy Vám protečou mezi prsty a zůstane jen malý střípek. Šťastným lidem stačí přinejmenším k tomu, aby se snažili dál. V horách i ve funkcích.

Informační bulletin horolezeckých oddílů

TJ LOKOMOTIVA BRNO

TJ VYSOKOHORSKÉ SPORTY BRNO

Číslo připravili : J. Borkovec, V. Krejčí, J. Krch,
M. Myška, J. Růžička, M. Skopalová

prosinec 1978

uzávěrka: 15. 12. 1978

Odpovědný redaktor : Jiří Růžička, 611 00 Brno, Leninova 82
Grafická úprava : ing. arch. Josef Borkovec, 624 00 Brno, Čoupkových 20
Distribuce : Dana Kaderková, 616 00 Brno, Luční 26

x x x x x x x

O b s a h

Úvodník	J. Růžička	str. 1
Kdo byl dříve	K. Cídl	2
Píseň větru z hor	P. Bednařík	4
	V. Schwab	5
Pilíř snů	K. Cídl	6
Konečně vrchol	J. Tallová	19
Rozhovor Hotejla	J. Růžička	11
Čekání	J. Tallová	14
Směšná hra	S. Talla	15
Blázní? To snad ne!	J. Růžička	16
Jak to bylo		18
Zvonky	J. Beneš	25
S čím	J. Krch	26
Zdrevíčko? Sloužilo!	T. Skříčka	31
Kdo byl kdo		33
Kde to všechno bylo	J. Krch	34
Co to bylo		38
Portrét čísla	J. Růžička	39



FOTOGRAFIE VILÉM ŠVÁB

LANGUTA - E - BARFI, 6827m ▲

NOVÉ VÝSTUPY V ROCE 1979 PŘEJE REDAKCE

INFORMAČNÍ BULLETIN
TJ VYSOKOHORSKÉ SPOR TY BRNO
A HOROLEZECKÉHO ODDÍLU
TJ LOKOMOTIVA